

Broj 3/2022. - Godina CXXXVI - Sarajevo

ISSN 1512-7001

VRHBOSNA

Službeno glasilo Vrhbosanske nadbiskupije

VRHBOSNA - Službeno glasilo Vrhbosanske nadbiskupije

Izdavač:

Vrhbosanska nadbiskupija
Kaptol 7, BiH - 71000 Sarajevo

Nakladnik:

Medijski centar Vrhbosanske nadbiskupije

Odgovara:

Mons. Tomo Vukšić,
vrhbosanski nadbiskup

Glavni urednik:

Dražen Kustura

Grafička obrada:

Milan Miletić - Medijski centar
Vrhbosanske nadbiskupije

Tisak:

Suton - Široki Brijeg

Sadržaj

UVODNIK

Postanak i ostanak	180
--------------------------	-----

SVETA STOLICA

Poruka pape Franje za VI. svjetski dan siromaha.....	181
Poruka pape Franje za Svjetski dan molitve za skrb o stvorenom svijetu	185

CCEE

Poruka CCEE-a za Vrijeme stvorenoga	188
---	-----

BK BiH

Priopćenje s 84. redovitog zasjedanja Biskupske konferencije Bosne i Hercegovine	189
Svečano proslavljen V. obiteljski dan u BiH	191

IZ VRHBOSANSKE NADBISKUPIJE

Sjednica Upravnog vijeća Svećeničkog doma Vrhbosanske nadbiskupije.....	193
Dokumenti crkvenog učiteljstva	194
Proglas povodom stavljanja palija vrhbosanskom metropoliti mons. Tomi Vukšiću	195
Seminar za ovlast isповijedanja 2022.	197
Udruga katoličkih skauta "Sv. Bernard": odobrenje Statuta i imenovanje duhovnog asistenta	200
Direktorij Vrhbosanske nadbiskupije za liturgijsku godinu 2022./2023.	201
XVII. hodočašće Vrhbosanske nadbiskupije i Banjalučke biskupije u hrvatsko nacionalno marijansko svetište	202
Prijava termina za dijeljenje sv. krizme u župama Vrhbosanske nadbiskupije tijekom 2023. godine	203
XXVI. susret dijecezanskih svećenika	204
Sjednica Pastoralnog vijeća Vrhbosanske nadbiskupije (PVVN)	205
Povelja posvete crkve u Orašju	206
Povelja posvete crkve u Ulicama	207
Povelja posvete crkve u Korićanima	208
Kronika vrhbosanskog nadbiskupa od 1. lipnja do 31. kolovoza 2022.	209
Dozvole	213
Imenovanja i premještanja	214

PRILOZI

Propovijed nadbiskupa Vukšića na misi bdijenja u svetištu Sv. Ive u Podmilačju.....	218
Propovijed nadbiskupa Vukšića prigodom svečanog dobivanja palija	221
Propovijed nadbiskupa Vukšića tijekom sv. mise na V. obiteljskom danu	224

BILJEŽIMO

Svećeničko ređenje u prvostolnici	226
Mons. Vukšić svečano primio palij	228
Svečano proslavljena svetkovina Rođenja Sv. Ivana Krstitelja u Podmilačju	230
Župa Borovica proslavila patron i stoljeće postojanja	232
Katehetski dan u ozračju 30 godina evangelizacije u školama	234
Proslava Velike Gospe u svetištu u Komušini	237

Postanak i ostanak

Početak mjeseca rujna svake godine protječe u znaku početka nove školske i katehetske godine. Razdoblje je to koje je stresno kako za djecu i roditelje isto tako i za prosvjetne djelatnike. Osobito se to može tvrditi za prvašice koji započinju svoje školovanje ili za one učenike koji se nalaze na važnim prekretnicama to jest na prijelazu iz osnovne u neku od srednjih škola. Privikavanje na novu sredinu, upoznavanje s ostalom djecom i nastavnicima, vraćanje radnim navikama i obvezama nakon tri mjeseca raspusta za mnoge može biti vrlo izazovno. Toga nisu pošteđeni ni roditelji koji uslijed sveopćega poskupljenja svega još trebaju pronaći način i sredstva kako bi za svoju djecu osigurali: školski pribor, udžbenike, obuču, odjeću... Stres je prisutan i kod prosvjetnih djelatnika čiji se posao iz godine u godinu, pod različitim vrstama pritiska, sve više usložnjava. Nemali broj njih će kazati kako problem nisu djeca, nego roditelji! Drugim riječima suočavaju se sa sve većim neugodnostima zbog roditelja koji imaju, nerijetko bolesne, ambicije da njihova djeca u svemu moraju biti najbolja.

Dok se ovim zanimaju oni kojih se izravno tiče izvođenje nastavnog procesa pitanja koja se rjeđe postavljaju i o kojima se u javnosti mnogo ne govori jesu ona o kvaliteti obrazovnog sustava. Čini se kako neke ideje protkane agresivnom i sve prisutnijom *gender ideologijom* i medijskom propagandom polako, ali sigurno ulaze u školske udžbenike. Ukratko ta ideologija tvrdi kako spol ne određuje i rodnu pripadnost. Pojednostavljeno kazano osoba koja je, recimo, rođena kao žensko ima „pravo“ opredijeliti se **osjeća** li se kao žensko ili muško. Tako recimo djeca u osmom razredu u susjednoj Srbiji, kako je nedavno u parlamentu upozorio lider Srpskog pokreta *Dveri* Boško Obradović, iz udžbenika biologije uče da se: „Tijekom odrastanja, a posebno u adolescenciji, ispoljava seksualnost i osjećaj rodne pripadnosti. Rodna pripadnost ili rodni identitet je **subjektivni osjećaj pripadanja ili nepripadanja određenom spolu** (...) Hirurškim korekcijama spola, hormonalnom

terapijom ili psihoterapijom, ovim ljudima se značajno može pomoći u uspostavljanju spolnog i rodnog identiteta.“ Očigledno ono čime su se bavile različite liberalističke nevladine organizacije financirane sredstvima sa Zapada sada lagano zamjenjuju školski udžbenici. Cilj je jasan: sustavno utjecati na djecu u dobi od 14-15 godina kako bi ih pridobili za svoju ideologiju. Sljedeći korak, kada osjete da su dovoljno jaki, bit će agresivno optuživanje neistomišljenika za diskriminaciju, traženje uvođenja novih rubrika kod upisa u školu gdje se neće uzimati podaci o ocu i majci nego o „roditelju 1“ i „roditelju 2“...

Svi ovi društveni procesi neće zaobići ni samu Crkvu. Osobito ne njezine školske institucije. S time valja na vrijeme računati i poduzeti određene korake. Kao što su u središtu medijskog zanimanja vezanim za Katoličku Crkvu u proteklim desetljećima bili seksualni i ekonomski skandali, zahvaljujući čemu je došlo i do otvorenog i iskrenog suočavanja s tim pošastima i zločinima u samoj Crkvi, sigurno će u doglednoj budućnosti zanimanje „sedme sile“ biti vezano uz stav o rodnoj ideologiji. Stoga ne bi bilo zgorega češće ponavljati i roditelje djece koji žele upisati katoličku školu podsjećati kako te škole rade u skladu s crkvenim naukom po kojemu spolnost ne ovisi o subjektivnom osjećaju pojedinca. Time bi se izbjegle eventualne neugodnosti da hipotetički kazano dvije transrodne osobe koje žive u nekoj vrsti zajednice i koje su dijete dobile recimo umjetnom oplodnjom u dogledno vrijeme optuže školu za diskriminaciju jer „njihovo“ dijete poučava u nečemu s čime se oni ne slažu ili želi da se njih prihvati kao spolno neopredijeljene.

Stoga kada se u Bosni i Hercegovini obilježava 30 godina sustavne školske kateheze vrijedi ponovno ukazati na važnost vjeronauka u školama, a vjeroučitelje podsjetiti na njihovu izuzetno odgovornu zadaću u podučavanju mlađih generacija i po pitanju njihove spolnosti kako bi biblijska slika stvaranja muška i ženska iz Postanka (usp. Post 1,27) jamčila i takav ostanak.

Poruka pape Franje za VI. svjetski dan siromaha

„Isus Krist radi vas posta siromašan“ (usp. 2 Kor 8,9) naslov je poruke pape Franje za VI. Svjetski dan siromaha koji će se obilježiti na Trideset i treću nedjelju kroz godinu, 13. studenoga 2022. Poruku donosimo u cijelosti:

1. »Isus Krist [...] radi vas posta siromašan« (usp. 2 Kor 8,9). Tim se riječima apostol Pavao obraća prvim kršćanima u Korintu kako bi ukrijepio njihovu predanost solidarnosti s braćom i sestrama u potrebi. *Svjetski dan siromaha* i ove se godine vraća kao zdravi izazov da nam pomogne u razmišljanju o našem načinu života i mnogim oblicima suvremenog siromaštva.

Prije nekoliko mjeseci svijet je polako počeo izlaziti iz oluje pandemije i pokazivati znakove gospodarskog oporavka koji bi donio olakšanje milijunima ljudi koji su osiromašeni gubitkom posla. Tmurni oblaci su se počeli razilaziti i kroz njih su se probijali prvi traci vedrine koja je, ne zaboravljajući patnju zbog gubitka najmilijih, obećavala da ćemo se konačno vratiti izravnim međuljudskim odnosima, ponovno se jedni s drugima susretati bez ograničenja i restrikcija. A onda se na horizontu pomolila nova katastrofa, koja će našem svijetu nametnuti drugačiji scenarij.

Rat u Ukrajini sad se pridodao regionalnim ratovima koji posljednjih godina siju smrt i razaranja. No, ovdje je situacija još složenija zbog izravne intervencije jedne od “supersila” koja želi nametnuti svoju volju kršeći načelo samoodređenja narodâ. Ponavljaju se znani nam prizori iz tragičnog sjećanja i ponovno međusobne ucjene nekolicine moćnika guše glas čovječanstva koji poziva na mir.

2. Koliko se veliko siromaštvo rađa iz bezumlja rata! Kamo god pogledamo, vidimo kako nasilje pogađa bespomoćne i najslabije. Na tisuće se osoba, posebno dječaka i djevojčica, deportira kako bi ih se iskorijenilo i nametnulo im drugi identitet. Riječi što ih psalmist napisao u vrijeme razorenja Jeruzalema i progonstva mladih Židova ponovno postaju aktualne: »Na obali rijeka babilonskih / sjeđasmo i plakasmo / spominjući se Siona; / o vrbe naokolo / harfe svoje bijasmo povješali. / I tada naši tamničari / zaiskaše od nas da pjevamo, / porobljivači naši / zaiskaše da se veselimo. /

[...] Kako da pjesmu Jahvinu / pjevamo u zemlji tuđinskoj!« (Ps 137,1-4).

Milijuni žena, djece i starijih osoba prisiljeni su izložiti se opasnosti od bombi kako bi se sklonili na sigurno i potražili utočište kao izbjeglice u susjednim zemljama. Oni pak koji ostaju u zonama sukoba, svakodnevno žive u strahu bez hrane, vode, medicinske skrbi i, što je najvažnije, bez svojih najmilijih. U takvim situacijama razum se zamagli, a posljedice trpe mnogi obični ljudi koji se pridružuju već ionako velikom broju siromašnih. Kako na to dati prikladan odgovor koji će donijeti olakšanje i mir tolikim ljudima, prepuštenima na milost i nemilost neizvjesnosti i oskudice?

3. U tim tako kontradiktornim okolnostima stiže nam na vrata VI. *Svjetski dan siromaha*, s pozivom, preuzetim od apostola Pavla, da upremo čvrsto svoj pogled u Isusa: »Premda bogat, radi vas posta siromašan, da se vi njegovim siromaštvom obogatite« (2 Kor 8,9). Tijekom svog posjeta Jeruzalemu, Pavao je susreo Petra, Jakova i Ivana koji su ga zamolili da ne zaboravi siromaha. Zajednica u Jeruzalemu zapala je, naime, u velike teškoće zbog gladi koja je pogodila te krajeve. Apostol se odmah pobrinuo da organizira prikupljanje pomoći za tamošnje siromahe. Kršćani u Korintu pokazali su se vrlo osjetljivima i spremnima pomoći. Držeći se Pavlove upute, svaki prvi dan u tjednu prikupili bi ono što su prištedjeli i svi su bili vrlo darežljivi.

Kao da je u tome trenutku vrijeme stalo, te i mi sami svake nedjelje za vrijeme euharistijskog slavlja činimo istu gestu, prikupljajući priloge kako bi zajednica mogla odgovoriti na potrebe najsiromašnijih. To je znak koji su kršćani uvijek činili s radošću i osjećajem odgovornosti, kako nijednom bratu ili sestri ne bi nedostajalo ono što je potrebno za život. O tome svjedoči već izvještaj svetog Justina, koji je, u drugom stoljeću, caru Antoninu Piju ovako opisao nedjeljno slavlje kršćanâ: »A u dan zvan

nedjelja drži se zajednički sastanak svih bilo da borave u gradu ili na selu. Koliko već ima vremena, čitaju se spomen-zapisi apostola i knjige proročke. [...] Od euharistijske se hrane svakomu dijeli i svatko prima, a nenazočnima se šalje po đakonima. Imućni i koji hoće, daju što hoće. A što se skupi, pohrani se u predstojnika, i on se stara za siročad, i jadnike koji trpe s bolesti ili drugog uzroka, pa i za utamničenike i nadošle strance: uopće, svi su mu nevoljnici na brizi« (*Prva apologija*, LXVII, 1-6).

4. Vratimo se sada zajednici u Korintu: nakon početnog entuzijazma, njihova predanost toj zadaći je počela polako jenjavati i inicijativa koju je predložio Apostol izgubila je na zamahu. Zato ih Pavao u svom pismu usrdno potiče da ponovno pokrenu tu kolektu: »sada dovršite to djelo da kao što spremno odlučiste, tako prema mogućnostima i dovršite« (2 Kor 8,11).

Mislim u ovom trenutku na raspoloživost koju su proteklih godina pokazali čitavi narodi otvorivši svoja vrata milijunima izbjeglica s Bliskoga istoka, iz Afrike i sada iz Ukrajine. Obitelji su širom otvorile vrata svojih domova drugim obiteljima, a zajednice su velikodušno primile mnoge žene i djecu kako bi im ponudile dostojanstvo koje zavrjeđuju. No, što sukob dulje traje, to su njegove posljedice sve gore. Zemljama koje primaju izbjeglice sve je teže kontinuirano pružati pomoć; obitelji i zajednice počinju osjećati teret situacije koja nadilazi izvanredno stanje. Upravo ovo je trenutak kad ne smijemo posustati i kad trebamo obnoviti početnu motivaciju. Ono što smo započeli valja dovršiti s istim osjećajem odgovornosti.

5. Solidarnost je, naime, upravo to: podijeliti ono malo što imamo s onima koji nemaju ništa, kako nitko ne bi oskudijevao. Što više raste osjećaj za zajednicu i zajedništvo kao način života, to se više razvija solidarnost. Treba, k tome, uzeti u obzir da ima zemalja u kojima se, posljednjih desetljeća, znatno povećalo blagostanje brojnih obitelji, koje su dostigle siguran životni standard. To je pozitivan rezultat privatne inicijative i zakonâ koji su podržali gospodarski rast i razvoj povezan s konkretnim poticajima za obiteljske politike i socijalnu odgovornost. Taj kapital postignute sigurnosti i stabilnosti može se sada podijeliti s onima koji su bili prisiljeni napustiti svoje domove i zemlje

kako bi izvukli živu glavu i preživjeli. Kao članovi građanskoga društva moramo očuvati živim poziv na vrijednosti slobode, odgovornosti, bratstva i solidarnosti. Kao kršćani, pak, temelj svoga postojanja i djelovanja moramo uvijek pronalaziti u ljubavi, vjeri i nadi.

6. Zanimljivo je primijetiti da apostol Pavao ne želi kršćanima nametati djelo milosrđa kao neku obvezu. On, naime, piše: »ne zapovijedam« (2 Kor 8,8), nego, radije, želi »prokušati istinitost« njihove ljubavi u brizi i revnosti prema siromašnima (usp. *ibid.*). Pavlov zahtjev svakako se temelji na potrebi za konkretnom pomoći, ali njegove namjere nadilaze to. Potiče pojedince da daju svoj prilog kako bi ta kolekta bila znak ljubavi, o čemu svjedoči i sam Isus. Velikodušnost, dakle, prema siromašnima nalazi svoj duboki temelj u odluci Sina Božjega koji je i sam htio postati siromah.

Apostol se, naime, ne boji reći da je taj Kristov izbor, da to njegovo "oplijenjenje" jest »milost«, štoviše »[milost] darežljivost[i] Gospodina našega Isusa Krista« (2 Kor 8,9) i samo njezinim prihvaćanjem možemo dati konkretan i dosljedan izraz svojoj vjeri. Čitav je Novi zavjet oko toga jedinstven, a odjek toga nalazimo također u riječima apostola Jakova: »Budite vršitelji riječi, a ne samo slušatelji, zavaravajući sami sebe. Jer ako je tko slušatelj riječi, a ne i izvršitelj, sličan je čovjeku koji motri svoje rođeno lice u zrcalu: promotri se, ode i odmah zaboravi kakav bijaše. A koji se ogledâ u savršenom zakonu slobode i uza nj prione, ne kao zaboravan slušatelj nego djelotvoran izvršitelj, blažen će biti u svem djelovanju svome« (Jak 1,22-25).

7. Kad su siromasi posrijedi, tu ne prolazi ljeporječivost, nego se zasuču rukave i vjeru djelom potvrđuje izravnim zalaganjem koje se ne može prebacivati na druge. Ponekad, međutim, može doći do određenog popuštanja, što ima za posljedicu nedosljedna ponašanja, kao što je ravnodušje prema siromašnima. Događa se, usto, da se neki kršćani, zbog pretjerane vezanosti za novac, upuste u zlouporabu dobara i imovine. To su situacije koje otkrivaju mlaku vjeru te slabu i kratkovidnu nadu. Ono o čemu trebamo razmišljati jest, radije, vrijednost koju novac ima za nas: novac ne smije postati apsolutna vrijednost, kao da je

glavna svrha. Takva vezanost priječi realno gledati na svakodnevni život i zamagljuje pogled, te sprječava vidjeti potrebe drugih. Kršćaninu i nekoj zajednici ne može se dogoditi ništa štetnije i gore od toga da budu zaslijepljeni idolom bogatstva, koji na kraju baca u okove prolazne i propale vizije života.

Stoga nije riječ o tomu da se prema siromasima ponašamo asistencijalistički, kao što se često događa, već o zalaganju oko toga da nikome ne nedostaju ono nužno. Ne spašava aktivizam, nego iskrena i velikodušna briga i pažnja koji omogućuju da prilazimo siromahu kao bratu koji pruža ruku kako bih se ja probudio iz obamrlosti u koju sam zapao. Shodno tome, »nitko ne bi smio reći da se ne može približiti siromasima jer mu to ne dopuštaju obaveze koje uvjetuju njegov način života. To je česta izlika u akademskim, poduzetničkim i profesionalnim, pa čak i u crkvenim krugovima. [...] nitko se ne smije držati izuzetom od brige za siromašne i za socijalnu pravdu« (apost. pob. *Evangelii gaudium*, 201). Prije nego je potrebno pronaći nove načine koji nadilaze pristup socijalnih politika »shvaćenih kao politika prema siromasima, ali nikada sa siromasima, koja nikada nije politika siromašnih, a još manje dio projekta koji spaja ljude« (enc. *Fratelli tutti*, 169). Treba, naprotiv, zauzeti stav Apostola koji je mogao pisati Korinćanima: »Ne dakako: drugima olakšica, vama oskudica, nego – jednakost!« (2 Kor 8,13).

8. Ima jedan paradoks koji je danas, kao i u prošlosti, teško prihvatiti, jer se ne podudara s ljudskom logikom: ima jedno siromaštvo koje čini bogatim. Podsjećajući na "milost" Isusa Krista, Pavao želi potvrditi ono što je i sam propovijedao, naime da pravo bogatstvo nije u zgrtanju »blag[a] na zemlji, gdje ga moljac i rđa nagriza i gdje ga kradljivci potkapaju i krađu« (Mt 6,19), nego radije u uzajamnoj ljubavi, koja nas potiče da nosimo jedni bremena drugih, kako nitko ne bi bio napušten ili isključen. Iskustvo slabosti i ograničenja koje smo doživjeli posljednjih godina, a sada i tragedija rata s globalnim posljedicama, trebaju nas naučiti nečem ključnom: nismo na svijetu da bismo preživjeli, nego kako bi svima bio omogućen dostojan i sretan život. Isusova nam poruka pokazuje put i daje nam otkriti da postoji siromaštvo koje ponižava i ubija, te da

postoji i drugo siromaštvo, njegovo vlastito, koje oslobađa i čini spokojnim. Siromaštvo koje ubija jest bijeda, to čedo nepravde, iskorištavanja, nasilja i nepravedne raspodjele dobara. To je beznadno i neumoljivo siromaštvo, koje nema budućnosti, jer ga nameće kultura odbacivanja koja ne daje perspektive, a ni izlaze. To je bijeda koja, osim što ljude dovodi u stanje krajnje oskudice, podriva također duhovnu dimenziju koja – premda je se često zanemaruje – postoji i nije nipošto nevažna. Kad jedini zakon postane obračun zarade na kraju dana, tada više nema kočnice za usvajanje logike iskorištavanja ljudi: drugi postaju samo sredstva. Tada više nema poštene plaće ni pravednog radnog vremena, nego nastaju novi oblici ropstva koje trpe oni koji nemaju drugog izlaza i moraju prihvaćati tu gorku nepravdu samo kako bi nagrecali minimum potreban za uzdržavanje.

Naprotiv, siromaštvo koje oslobađa jest ono koje nam se predstavlja kao odgovorna odluka da se oslobodimo suvišnog i usredotočimo se na ono bitno. Doista, kod mnogih se može lako uočiti onaj osjećaj nezadovoljstva, jer osjećaju da im nešto važno nedostaje i tragaju za tim poput besciljnih luralica. Kao one koji su željni pronaći ono što ih može zadovoljiti, treba ih usmjeriti prema malima, slabima i siromasima kako bi konačno shvatili što je to što njima samima nedostaje. Susret sa siromasima omogućuje nam stati na kraj tolikim bezrazložnim tjeskobama i strahovima, kako bismo došli do onoga što je doista važno u životu i što nam nitko ne može silom uzeti, a to je istinska i besplatna ljubav. Siromašni su, zapravo, prije subjekti koji nam pomažu osloboditi se zamki nemira i površnosti, nego oni kojima upravljamo svoje milodare.

Ivan Zlatousti, crkveni otac i naučitelj, koji u svojim spisima oštro osuđuje neodgovarajuće kršćanske stavove prema najsiromašnijima, napisao je: »Ako ne možeš vjerovati da te siromaštvo čini bogatim, sjeti se svoga Gospodina i prestanite u to sumnjati. Jer da On nije postao siromašan, ti se ne bi obogatio. Upravo je čudesno to da je iz siromaštva obilno poteklo bogatstvo. Ali pod "bogatstvima" Pavao ovdje razumije saznanje pobožnosti, čišćenje od grijehâ, pravednost, posvećenje i sva ona nebroje-

na dobra koja nam je Gospodin dao sada i zauvijek. A sve to imamo zahvaljujući siromaštvu» (*Homilije na Drugu poslanicu Korinćanima* 17,1).

9. Apostolov tekst, koji je okosnica ovog VI. Svjetskog dana siromaha, pokazuje veliki paradoks života vjere: Kristovo nas siromaštvo čini bogatima. Pavao je mogao prenijeti ovo učenje – a Crkva ga može širiti i svjedočiti kroz stoljeća – zato što je Bog, u svome Sinu Isusu, izabrao i prošao taj put. Zahvaljujući tome što On radi nas postaje siromašan, naš je život prosvjetljen i preobražen, te zadobiva vrijednost koju svijet ne poznaje i ne može dati. Isusovo bogatstvo jest njegova ljubav, koja se nikome ne zatvara i ide ususret svima, a posebno onima koji su marginalizirani i lišeni onog nužnog. Iz ljubavi se oplijenio i uzeo na sebe ljudski lik. Iz ljubavi je postao poslušan sluga, i to do smrti na križu (usp. Fil 2,6-8). Iz ljubavi je postao »kruh života« (Iv 6,35), kako nikome ne bi nedostajalo nužno i kako bi svi našli hranu za život vječni. I nama danas, kao i nekoć Gospodinovim učenicima, čini se teškim prihvatiti to učenje (usp. Iv 6,60). No, Isusova riječ je jasna. Ako želimo da život pobijedi smrt i da se dostojanstvo spasi od nepravde, valja nam ići njegovim putem: ugledati se na Krista siromašna, dijeliti život iz ljubavi, lomiti kruh vlastitoga života sa svojom braćom i sestrama, počevši od najmanjih, od onih kojima nedostaje ono nužno, kako bi zavladao jednakost, siromašne se oslobodilo od bijede, a bogate od ispraznosti, jer ni u jednom ni u drugom nema nade.

10. Dana 15. svibnja proglasio sam svetim brata Charlesa de Foucaulda, čovjeka koji se

rodio bogat, ali se odrekao svega da bi slijedio Isusa i postao siromašan zajedno s njim i brat svima. Njegov pustinjački život, najprije u Nazaretu, a zatim u saharskoj pustinji, satkan od šutnje, molitve i dijeljenja, uzorno je svjedočanstvo kršćanskog siromaštva. Dobro nam je razmišljati o ovim njegovim riječima: »Ne prezirimo siromahe, malene, radnike; oni ne samo da su naša braća u Bogu, nego i oni koji najsavršenije oponašaju Isusa u njegovom izvanjskom životu. Oni nam na savršen način predstavljaju Isusa, radnika iz Nazareta. Oni su prvorodeni među izabranima, prvi koji su pozvani ka kolijevci Otkupiteljevoj. Bili su uobičajeno Isusovo društvo od njegova rođenja pa do njegove smrti [...]. Častimo ih, častimo u njima slike Isusa i njegovih svetih roditelja [...]. Uzmimo za sebe [stanje] koje je on uzeo za sebe [...]. Ne prestanimo nikada u svemu biti siromašni, braća siromaha, drugovi siromaha, budimo poput Isusa najsiromašniji među siromasima i poput Isusa ljubimo siromahe i okružimo se njima« (*Komentar na Evanđelje po Luki*, Meditacija 263) [1]. Za brata Charlesa to nisu bile samo riječi, već konkretan način života koji ga je doveo do toga da s Isusom podijeli dar samoga života.

Neka ovaj 6. Svjetski dan siromaha postane milosna prilika da izvršimo zajednički i osobni ispit savjesti i da se zapitamo je li siromaštvo Isusa Krista naš vjerni suputnik u životu.

Rim, Sveti Ivan Lateranski, 13. lipnja 2022., spomen svetog Antuna Padovanskog.

FRANJO

(Ika)

[1] Meditazione n. 263 su Lc 2,8-20: C. DE FOUCAULD, *La Bonté de Dieu. Méditations sur les saints Evangiles*

(1), Nouvelle Cité, Montrouge 1996., 214-216.

Poruka pape Franje za Svjetski dan molitve za skrb o stvorenom svijetu

Poruku pape Franje u povodu Svjetskog dana molitve za skrb o stvorenom svijetu koji se obilježava 1. rujna donosimo u cijelosti:

Draga braćo i sestre!

Osluhni glas stvorenog svijeta tema je i poziv ovogodišnjeg Vremena stvorenog. To ekumensko razdoblje započinje 1. rujna Svjetskim danom molitve za brigu o stvorenom svijetu, a završava 4. listopada svetkovinom Sv. Franje. Za sve kršćane to je posebno vrijeme zajedničke molitve i brige za naš zajednički dom. Izvorno nadahnuto od Carigradskog ekumenskog patrijarhata, to je razdoblje prilika koja nam se pruža da negujemo naše "ekološko obraćenje", obraćenje koje je Sv. Ivan Pavao II. potaknuo kao odgovor na "ekološku katastrofu" koju je Sv. Pavao VI. nagovijestio već 1970. godine. [1]

Ako ga naučimo slušati, u glasu stvorenog svijeta opažamo neku vrstu disonance. S jedne strane to nježna pjesma hvale Gospodinu i Stvoritelju, a s druge gorki vapaj koji se tuži na loše postupanje nas ljudi.

Milozvučna pjesma stvorenja poziva nas odjelotvorivati »ekološku duhovnost« (enc. *Laudato si'*, 216), pozornu na Božju prisutnost u prirodi. To je poziv da svoju duhovnost temeljimo na »brižnoj svijesti da nismo odvojeni od ostalih stvorenja, već da s ostalim živim bićima na svijetu tvorimo divno sveopće zajedništvo« (*ibid.*, 220). Osobito Kristovim učenicima takvo prosvjetljujuće iskustvo učvršćuje svijest da »sve postade po njemu i bez njega ne postade ništa« (Iv 1,3). U ovom vremenu stvaranja prionimo još jednom molitvi u velikoj katedrali stvaranja i uživajmo u »veličanstvenom kozmičkom zboru« [2] bezbrojnih stvorenja koja pjevaju hvale Bogu. Pridružimo se Sv. Franji Asiškom dok pjeva: "Hvaljen budi, moj Gospodine, sa svim stvorenjima svojim" (usp. *Pjesma brata Sunca*). Zapjevajmo zajedno sa psalmistom: »Sve što god diše Gospodina neka slavi« (Ps 150,6).

Tu milozvučnu pjesmu, nažalost, prati gorki vapaj. Ili bolje rečeno, zbor ogorčenih vapaja. Prvi je vapaj naše sestre majke Zemlje. Prepuštena na milost i nemilost naše prekomjerne potrošnje, ona stenje i moli nas da prestanemo s našim zlostavljanjem i uništavanjem. Vapaj zatim dolazi od raznih stvorenja. Prepuštene na milost i nemilost »despotskog antropocentrizma« (*Laudato si'*, 68), koji je u dijametralnoj suprotnosti sa središnjim mjestom Krista u stvaranju, bezbrojne vrste izumiru i prestaju zauvijek pjevati svoje hvale Bogu. Ali plaču i najsiromašniji među nama. Pogođeni klimatskom krizom, siromašni su najteže pogođeni posljedicama suša, poplava, uragana i toplinskih valova koji su sve snažniji i češći. Vapaj se, nadalje, izdiže iz grla naše domorodačke braće i sestara. Zbog predatorskih ekonomskih interesa, teritorije njihovih predaka napada se i pustoši sa svih strana i iz njihovih se grudi prolama »vapaj koji se uzdiže do neba« (posinod. apost. pob. *Querida Amazonia*, 9). Vape, napokon, naša djeca. Ugroženi kratkovidnim egoizmom, mladi zabrinuto pozivaju nas odrasle da učinimo sve da spriječimo ili bar ograničimo kolaps ekosustavâ našeg planeta.

Slušajući te tužne vapaje moramo se pokajati i promijeniti načine života i štetne sustave. Od samoga početka, evanđeoski poziv: »Obratite se jer približilo se kraljevstvo nebesko!« (Mt 3,2), dok poziva na novi odnos s Bogom, uključuje također drukčiji odnos s drugima i sa stvorenim svijetom. Propadanje našeg zajedničkog doma izazov je koji zaslužuje jednaku pozornost kao i drugi, poput ozbiljne zdravstvene krize i ratnih sukoba. »Živjeti svoj poziv da budemo čuvari Božjeg djela je bitni dio kreposnog života; to nije tek mogući ili sporedni aspekt našeg kršćanskog iskustva« (*Laudato si'*, 217).

Kao vjernici osjećamo veću odgovornost djelovati, u svojim svakodnevnim ponašanjima, u skladu s tim zahtjevom za obraćenjem. Ali ono nije samo individualno: »Ekološko obraćenje koje je potrebno da bi došlo do trajne promjene je ujedno obraćenje zajednice« (*ibid.*, 219). U tome smislu, međunarodna je zajednica također pozvana zalagati se oko toga, u duhu najveće moguće suradnje, posebno na sastancima Ujedinjenih naroda posvećenima temi okoliša.

Sastanak na vrhu o klimi COP27, koji će se održati u Egiptu u studenom 2022., predstavlja još jednu priliku za zajednički rad na promicanju učinkovite provedbe Pariškog sporazuma. To je i jedan od razloga zašto sam nedavno naložio Svetoj Stolici, u ime i za dobrobit Države Vatikanskoga Grada, da pristupi Okvirnoj konvenciji Ujedinjenih naroda o klimatskim promjenama i Pariškom sporazumu, u nadi da će čovječanstvo 21. stoljeća ostati zapamćeno »po tome što je velikodušno preuzelo na sebe breme svoje teške odgovornosti« (*ibid.*, 165). Postizanje pariškog cilja o ograničavanju porasta temperature na 1,5 °C veliki je izazov i zahtijeva odgovornu suradnju svih zemalja kako bi se osmislili ambiciozniji klimatski planovi ili doprinosi na nacionalnoj razini za smanjenje neto emisija stakleničkih plinova na nulu što je prije moguće. Riječ je o zaokretu u modelima potrošnje i proizvodnje, kao i načinima života, prema većem poštivanju stvorenoga svijeta i cjelovitom ljudskom razvoju svih sadašnjih i budućih naroda, razvoju utemeljenom na odgovornosti, razboritosti/predostrožnosti, solidarnosti i brizi za siromašne i buduće generacije. U temelju svega toga mora biti savez čovjeka i okoliša, koji je za nas vjernike odraz »stvarateljske Božje ljubavi iz koje proizlazimo i prema kojoj idemo« [3]. Tranzicija koju će se ostvariti tim zaokretom ne smije zaobići zahtjeve pravde, posebno u odnosu na one koji su najviše pogođeni učincima klimatskih promjena.

Sastanak na vrhu o biološkoj raznolikosti COP15, koji će se održati u Kanadi u prosincu, pružit će pak priliku vladama da pokažu dobru volju i usvoje novi multilateralni sporazum za zaustavljanje uništavanja ekosustava i izumiranja vrsta. Prema drevnoj mudrosti

jubilejâ, potrebno nam je vrijeme »prisjećanja, povratka, počinka, obnove i radosti« [4]. Da bismo zaustavili daljnje urušavanje "mreže života" – bioraznolikosti – koju nam je Bog dao, molimo i pozivamo nacije da se slože oko četiri ključna načela, a to su: 1. izgraditi jasnu etičku osnovu za preobrazbu koja nam je potrebna kako bismo spasili bioraznolikost; 2. boriti se protiv gubitka bioraznolikosti, podupirati njezino očuvanje i obnovu te zadovoljavati potrebe ljudi na održiv način; 3. promicati globalnu solidarnost, u svjetlu činjenice da je bioraznolikost opće zajedničko dobro koje zahtijeva zajedničko predano zalaganje; 4. staviti u središte osobe koje su ranjive, nezaštićene, uključujući one koji su najviše pogođeni gubitkom bioraznolikosti, kao što su domorodački narodi, starije osobe i mladi.

Ponavljam: »Želim, u Božje ime, pozvati velike kompanije koje se bave rudarstvom, vađenjem nafte i plina, šumarstvom, nekretninama i agrobiznisom da prestanu uništavati šume, močvare i planine, da prestanu zagađivati rijeke i mora te trovati ljude i hranu« [5].

Ne može se zanemariti »ekološki dug« (*Laudato si'*, 51) ekonomski bogatijih zemalja, koje su bile najveći zagađivači u posljednja dva stoljeća; to od njih zahtijeva poduzimanje ambicioznijih koraka u vezi s COP27 i COP15. To podrazumijeva, osim odlučnog djelovanja unutar svojih granica, i ispunjavanje njihovih obećanja o financijskoj i tehničkoj potpori ekonomski siromašnijim zemljama, koje već snose najveći teret klimatske krize. Osim toga, hitno treba razmotriti i daljnju financijsku potporu za očuvanje bioraznolikosti. Ekonomski manje bogate zemlje također imaju značajne, ali "diferencirane" odgovornosti (usp. *ibid.*, 52); kašnjenje drugih nikada ne smije biti izlika za vlastito nedjelovanje. Svi moramo odlučno djelovati. Dolazimo do "prijelomne točke" (usp. *ibid.*, 61).

Molimo tijekom ovog vremena stvaranja da sastanci na vrhu COP27 i COP15 ujedine ljudsku obitelj (usp. *ibid.*, 13) kako bi se odlučno suočila s dvostrukom krizom: klimatskom i krizom smanjenja bioraznolikosti. Prisjećajući se poticaja svetoga Pavla da se radujemo s radosnima i plačemo sa zaplakanim (usp. Rim 12,15), plačimo sa stvorenim

svijetom koji stenje i uzdiše, čujmo njegov
gorki vapaj i odgovorimo djelima na njega,
kako bismo se mi, a i budući naraštaji, mogli i
dalje radovati milozvučnoj pjesmi života i
nade stvorova.

*Rim, Sveti Ivan Lateranski, 16. srpnja 2022.,
spomen Blažene Djevice Marije od Brda Karmela.*

FRANJO

(Ika)

[1] Usp. Pavao VI., *Govor prigodom 25. obljetnice FAO-a* (16. studenog 1970.): AAS 62 (1970.), 833.

[2] Sveti Ivan Pavao II., *Opća audijencija*, 10. srpnja 2002.

[3] *Govor na Susretu "Fede e Scienza verso la COP26"* ("Vjera i znanost. Prema COP26"), 4. listopada 2021.

[4] *Poruka za Svjetski dan molitve za skrb o stvorenom svijetu*, 1. rujna 2020.

[5] *Videoporuka pučkim pokretima*, 16. listopada 2021.

Poruka CCEE-a za Vrijeme stvorenoga

U poruci koju je potpisao nadbiskup Angelo Massafra, voditelj Odjela za očuvanje stvorenoga, Vijeće europskih biskupskih konferencija (CCEE) ponovno ističe hitno potrebnu promjenu navika i ponašanja kako bi se zaustavila katastrofa na našem planetu, u smislu zagađenja, požarā i ratova.

Goleme ekološke štete kojih smo svjedoci, povezane s ratom, požarima i onečišćenjem, zahtijevaju hitnu i ozbiljnu promjenu ponašanja i navika; ljudska ruka koja uzrokuje uništavanje, još uvijek može tomu postaviti granicu. Neka to započnu kršćani – glavne su misli poruke Vijeća europskih biskupskih konferencija (CCEE), koju je potpisao nadbiskup Angelo Massafra, voditelj Odjela za očuvanje stvorenoga, a koja je objavljena u subotu, 20. kolovoza 2022. u vidiku sljedećega Svjetskoga dana molitve za brigu o stvorenom svijetu, koji se obilježava 1. rujna. Toga će dana započeti također 'Vrijeme stvorenoga', posebno razdoblje za kršćane, za razmišljanje i djelovanje u svrhu zaštite našega okoliša, Božjega dara čovjeku.

Biskupi se pridružuju apelu koji je papa Franjo uputio u poruci za svjetski dan, objavljenoj 16. srpnja, u trenutku kada su – kako su podsjetili – raznim dijelovima svijeta harali požari koji su uništili velik dio zelenih površina našeg planeta.

Zemlja gori; sljedeće će razdoblje biti „pirocensko“

S tim u vezi biskupi upozoravaju na pravu katastrofu na Starom kontinentu, koja se u 97% slučajeva pripisuje ljudskoj ruci. U 27 zemalja Europske unije – stoji u poruci u kojoj se donose najnovije procjene – od početka godine požari su uništili ukupno 517.881 hektar nasuprot 470.359 hektara prošle godine. Posebno zabrinjava to što su znanstvenici ustanovili prijelaz iz našega, antropocenskoga

doba, u sljedeće, koje su već nazvali 'pirocenskim', a čiji su učinci već vidljivi, ako se uzme u obzir da su emisije ugljičnoga dioksida dosegle razine koje planet ne poznaje više od tri milijuna godina.

„Ekocid“ ratova

Svemu tomu valja dodati golemu ekološku štetu prouzročenu sukobima – ističe se u poruci – koju u Ukrajini još uvijek nije moguće procijeniti, ali će, kako procjenjuju ukrajinski stručnjaci, među ostalim, biti u obliku tumora, bolesti dišnog sustava i zaostajanja u razvoju djece. Već je '60-ih godina prošloga stoljeća u modi bio izraz 'ekocid', osmišljen slijedom vojne kampanje u Vijetnamu – napominju biskupi, te podsjećaju i na onečišćenje zraka tijekom Zaljevskoga rata (1990.-1991.), i ratova u Jemenu i Siriji, s kontaminacijom tla i vodenih putova.

Neka ruka koja spašava bude prije svega ruka kršćana

Međutim, još uvijek nije sve izgubljeno. Ako je ljudska ruka glavni uzrok takvom stanju stvari – pišu biskupi – to također daje nadu da ista ruka može sve to zaustaviti. Zbog toga vrijedi ponovno snažno potaknuti ono što je Papa napisao u svojoj poruci za 1. rujna, odnosno da to nije pobožni poticaj, nego pravi izazov upućen moćnicima na planetu i vođama bogatih i siromašnih zemalja, kao i apel na konkretno ponašanje i obraćenje svih kršćana, kako bismo bili ona ruka koja može zaustaviti najavljeno uništenje.

Neka stoga 1. rujna, kao i cijelo *Vrijeme stvorenoga* koje će trajati do 4. listopada, bude prilika za molitvu, ali ponajviše za ozbiljnu promjenu ponašanja i navika – stoji u poruci Vijeća europskih biskupskih konferencija.

(Kta/Rv)

Priopćenje s 84. redovitog zasjedanja Biskupske konferencije Bosne i Hercegovine

Članovi Biskupske konferencija Bosne i Hercegovine održali su, 13. i 14. srpnja 2022., u prostorijama Biskupskog ordinarijata u Banjoj Luci svoje 84. redovito zasjedanje. Predsjedao je nadbiskup metropolit vrhbosanski i apostolski upravitelj Vojnog ordinarijata u BiH mons. Tomo Vukšić, predsjednik BK-a BiH, a sudjelovali su svi članovi Biskupske konferencije BiH. Delegati Hrvatske i Slovenske biskupske konferencije mons. Bože Radoš, biskup varaždinski, i mons. Franc Šuštar, pomoćni biskup ljubljanski, prenijeli su bratsku podršku članova svojih Konferencija te se osvrnuli na najvažnija crkvena događanja u svojim zemljama.

Nakon što se na razini opće Crkve u biskupijama i biskupskim konferencijama pojedinih zemalja privodi kraju prva etapa trogodišnjeg sinodskog hoda XVI. Redovite opće skupštine Biskupske sinode, koja će održati u Vatikanu u listopadu 2023. na temu: *Za sinodalnu Crkvu: zajedništvo, sudjelovanje i poslanje*, biskupi su se zajednički osvrnuli na sažetke koje su Biskupskoj konferenciji BiH dostavili biskupijski sinodski timovi na čelu s generalnim vikarima iz Banje Luke, Mostara i Sarajeva. Također su razmotrili prijedlog sažetka Biskupske konferencije BiH i dali potrebne smjernice za njegovu doradu nakon čega će biti dostavljen Generalnom tajništvu Biskupske sinode u Rimu. Zahvalni su svima koji su se aktivno i molitvom uključili u sinodski proces u svim biskupijskim zajednicama u Bosni i Hercegovini u otvorenosti poticajima Duha Svetoga i u nastojanju da rastu u vjeri kao pojedinci i kao zajednice.

Biskupi su razmotrili i prihvatili Izvješće Nadzornog vijeća Caritas Bosne i Hercegovine o djelovanju Caritas BiH u 2021. godini.

Sa zanimanjem su saslušali Godišnje izvješće o djelovanju Caritas Bosne i Hercegovine u 2021. godini i aktivnostima koje je provodio prema svome Statutu i Strateškom planu. Sa žaljenjem su primili na znanje informaciju da je smanjeno zanimanje partnera i donatora za financiranje aktivnosti Caritas BiH kao i da

državni fondovi samo simbolično podupiru rad ove karitativne institucije te da većina fondova Europske unije nije dostupna Caritasu BiH. Upoznati su također s provedbom akcije Tjedan solidarnosti s Crkvom i ljudima u BiH koju provodi Hrvatski Caritas prema odluci Hrvatske biskupske konferencije, i s obilježavanjem Nedjelje Caritas u biskupijskim zajednicama u BiH. Zahvaljuju djelatnicima Caritas BiH i biskupijskih Caritas sa sjedištima u Banjoj Luci, Mostaru i Sarajevu što su i u vrijeme ograničenja zbog pandemije koronavirusa provodili gotovo sve svoje karitativne projekte pomažući ljudima u potrebi. Također zahvaljuju brojnim dobročiniteljima i podupirateljima za njihov doprinos naporima karitativnih djelatnika da pomognu ljudima u potrebi.

Biskupi su se osvrnuli na Đakonsku pastoralnu godinu koja je provedena na razini svih biskupijskih zajednica i obje franjevačke provincije u Bosni i Hercegovini tijekom akademske 2021./2022. godine i razmišljali o poboljšanju njezine provedbe. Zahvalni su svima koji su uključeni u njezino ostvarenje.

Nakon što su dali završne smjernice za proslavu 5. Obiteljskog dana u Bosni i Hercegovini, biskupi pozivaju sve članove svojih biskupijskih zajednica kojima je to moguće a posebno vjernike iz susjednih župa, da se i ove godine ujedine na euharistijskom slavlju u nedjelju 31. srpnja 2022. u crkvi Svete Obitelji na Kupresu. Također potiču sve župne i druge crkvene zajednice da te nedjelje obilježe Obiteljski dan i II. Svjetski dan djedova, baka i starijih osoba. Podsjećaju na Poruku pape Franje upućenu za taj Dan pod naslovom: *Rod donose i u starosti* (Ps 92,15) koji će u Bosni i Hercegovini biti obilježen 31. srpnja 2022. kao i prošle godine u sklopu Obiteljskog dana.

Na inicijativu Vijeća europskih biskupskih konferencija, biskupi pozivaju sve župne i druge crkvene zajednice u svim biskupijama da na blagdan Uzvišenja Svetog Križa, 14. rujna 2022., u večernjim satima organiziraju klanjanje pred Presvetim kao izraz blizine i

solidarnosti cijele Crkve u Europi ujedinjene u molitvi za ratom zahvaćenu Ukrajinu.

U duhu crkvenog socijalnog nauka biskupi pozivaju sve na društvenu odgovornost. U tom smislu potiču na razboritost i mir u ovo predizborno vrijeme i na odgovorno sudjelovanje u izborima kao i na pravovremenu registraciju onih koji to trebaju učiniti.

Radni dio zasjedanja biskupi su oba dana započinjali zajedničkim misnim slavljinama i proželi molitvom Božanskog časoslova. Na blagdan Sv. Bonaventure, nebeskog zaštitnika Banjolučke biskupije i katedrale u petak, 15.

srpnja sudjelovat će na euharistijskom slavlju u katedrali u 10 sati. Predsjedat će biskup banjolučki mons. Franjo Komarica, koji će tom prigodom proslaviti zlatni jubilej - 50 godina svećeništva zajedno sa svojim dugogodišnjim suradnikom u Biskupskom ordinarijatu mons. Antom Orlovcem. Prigodnu propovijed uputit će nadbiskup metropolit vrhbosanski u miru kardinal Vinko Puljić.

Banja Luka, 14. srpnja 2022.

Tajništvo BK-a BiH

Svečano proslavljen V. obiteljski dan u BiH

U nedjelju, 31. srpnja u župi Svete Obitelji na Kupresu svečano je proslavljen V. obiteljski dan u BiH. Ovim je ujedno proslavljen i Svjetski dan djedova i baka.

Misno slavlje predvodio je vrhbosanski nadbiskup u miru Vinko kard. Puljić, uz koncelebraciju predsjednika Biskupske konferencije BiH, vrhbosanskog nadbiskupa metropolita i apostolskog upravitelja Vojnog ordinarijata u BiH mons. Tome Vukšića, biskupa mostarsko-duvanjskog i apostolskog upravitelja trebinjsko-mrkanskog mons. Petra Palića kao i predsjednika Vijeća za obitelj BK BiH mons. Marka Semrena, pomoćnog biskupa banjolučkog, kupreškog župnika vlč. Tomislava Mlakića i brojnih drugih svećenika.

Na samom početku kard. Puljić blagoslovio je nova vrata župne crkve i vitraje iznad njih, koji su djelo akademskog slikara, dekana Akademije likovnih umjetnosti u Širokom Brijegu Svetislava Cvetkovića.

Uvodeći u misno slavlje kard. Puljić je kazao kako je ova euharistija za sve obitelji, posebice u današnje vrijeme kada je mnogo stvari okrenuto protiv obiteljskih vrijednosti. Također, „na poseban način prisjetit ćemo se svih djedova i baka“, rekao je nadbiskup u miru.

Privilegij supružnika

je u stvaranju novih slika i prilika Božjih

U prigodnoj propovijedi mons. Vukšić istaknuo je privilegij i čast supružnika koji se ogleda u stvaranju novih slika i prilika Božjih. Oni nastavljaju Božje djelo stvaranja te je, stoga, „u ljudskoj naravi i u skladu s Božjom voljom da svako dijete treba biti željeno i voljeno. A naspram tomu, poučna je misao da ‘malo je što toliko tragično u ljudskom životu kao dijete koje nije željeno. Jer ono što je trebalo biti blagoslov postaje kletva za dijete i roditelja’ (M. L. King Jr.). Najvažnije što otac može učiniti svojoj djeci jest da voli njihovu majku. A najvažnije što majka može učiniti svojoj djeci jest da voli njihova oca. I najvažnije što njih dvoje zajedno mogu učiniti svojoj djeci jest da njihova djeca vide i znaju da se oni vole i da se u takvu obiteljskom okruženju odgajaju i odra-

staju. Jer, iako su materijalna dobra vrlo važna za ljudski život, Isus nam božanski poručuje: „Koliko god netko obilovao, život mu nije u onom što posjeduje“ (Lk 12,15), rekao je nadbiskup Tomo. Nastavio je govorom o obiteljskoj sreći, rekavši kako za nju nije potrebna samo kuća, već i dom, kojega gradi srce.

Poštuj oca i majku da dugo živiš i dobro ti bude na zemlji“

Pozvao je potom djecu da slušaju svoje roditelje – „opće poznato da jedna od Božjih zapovijedi glasi: „Poštuj oca svoga i majku svoju, kako ti je Gospodin, Bog tvoj, zapovjedio, da dugo živiš i dobro ti bude na zemlji koju ti Gospodin, Bog tvoj, daje“ (Pnz 5,16). Riječ ‘poštivanje’ u biblijskom govoru označava ‘slavu, vrijednost, doslovno »težinu«, vrijednost neke stvarnosti. Nije riječ o izvanjskim formama već o istini. Poštivati Boga u Svetome pismu znači priznavati njegovu stvarnost, računati na njegovu prisutnost; to se također izražava obredima, ali nadasve podrazumijeva dati Bogu mjesto koje mu pripada u vlastitome životu. Poštivati oca i majku stoga znači prepoznati njihovu važnost također konkretnim djelima koja izražavaju odanost, privrženost i brigu.’ (Papa Franjo, *Kateheza na općoj audijenciji*, 19. rujna 2018.) Nastavljajući i pojašnjavajući starozavjetnu misao, sveti Pavao poručuje: „Djeco, slušajte svoje roditelje u Gospodinu jer to je pravedno. Poštuj oca svoga i majku – to je prva zapovijed s obećanjem: da ti dobro bude i da dugo živiš na zemlji. A vi, očevi, ne srdite djece svoje, nego ih odgajajte stegom i urazumljivanjem Gospodnjim!“ (Ef 6,1-4).

Biblijski je, dakle, nauk da se oca i majku poštuje ne samo zbog duga prema onima koju su nas rodili nego i radi vlastite sreće“, rekao je mons. Vukšić.

Bake i djedovi su blagoslov

S obzirom da se ovom prigodom proslavlja i Svjetski dan djedova i baka vrhbosanski nadbiskup se osvrnuo i na važnost starijih članova u obitelji. „Isus je rođen u obitelji u kojoj je imao također djeda i baku: Joakima i Anu, čiji smo zajednički blagdan proslavili prije nekoliko

dana. A vrlo blizu spomenutom blagdanu, u četvrtu nedjelju mjeseca srpnja, Katoličke crkva od 2021. godine obilježava svjetski dan djedova i baka i starijih osoba. Ove godine je to pod geslom *Rod donose i u starosti* (Ps 92,15). DA upravo tako: Rod donose i u starosti. Jer netko je djed samo zato što je otac nečijeg oca ili nečije majke, a netko je baka samo zato što je rodila nečiju majku ili nečijeg oca. I zahvaljujući samo njima postoje sinovi i kćeri, unuci i unuke. Oni su poput nekoga stabla zasađenog u prošlost na kojemu lista naša sadašnjost. Da njih nije bilo, mi ne bismo ni postojali ni donosili rod. I upravo zato svojim bakama i djedovima svi duguju veliku zahvalnost“, zaključio je nadbiskup Tomo.

Misno slavlje animirao je župni zbor iz Tomislavgrada pod ravnanjem Petra Tokića.

Na kraju misnog slavlja okupljenima se

obratio i župnik vlč. Mlakić koji je zahvalio biskupima, svećenicima ali i svima onima koji su na bilo koji način uveličali ovo slavlje. Prisjetio se i onih koji zbog bolesti nisu mogli doći, ali su u zajedništvu s vjernicima bili putem valova *Radiotelevizije Hercegovine* i *Laudato TV*, koji su uživo prenosili svetu misu. Na kraju je zahvalio obiteljima koje su darovale vitraje, a kard. Puljić uručio im je njihovu repliku.

Spomenimo i to kako je dan ranije, u subotu 30. srpnja, na uočnicu svetu misu predvodio mons. Semren koji je, nakon euharistijskog slavlja, predvodio i klanjanje Presvetom Oltarskom sakramentu uz prigodna razmatranja.

(J.M., *Nedjelja.ba*)

Sjednica Upravnog vijeća Svećeničkog doma Vrhbosanske nadbiskupije

Sarajevo, 6. lipnja 2022. u 10 sati

Datum: 2. lipnja 2022.

Broj: 303/2022

Poštovani članovi Upravnog vijeća!

U skladu s člankom 11 Statuta Svećeničkog doma Vrhbosanske nadbiskupije, sazivam sjednicu Upravnog vijeća, koja će se održati u **ponedjeljak, 6. lipnja 2022. u 10 sati** u prostorijama Doma prema sljedećem dnevnom redu:

1. – Molitva i pozdrav;
2. – Financijsko izvješće za 2020. i 2021. godinu;
3. – Godišnji plan rada i financijski plan za 2022. godinu;
4. – Korisnici Doma s mirovinom;
5. – Garaža Doma: cjenik garažnog prostora, korisnici Doma s autom u garaži;
6. – Tekuća pitanja: Fond za obnovu Doma; Fond svećeničke solidarnosti »Među-pomoć«; namještanje apartmana u Domu; sklapanje ugovora s liječnicom; kupnja novog auta za Dom; uređenje svećeničkih grobnica na groblju na Barama; prehrana u Domu; umrežavanje službi; mandat upravitelja Doma);
7. – Razno.

Srdačan pozdrav u Gospodinu!

mons. Slađan Ćosić
predsjednik Upravnog vijeća

Dokumenti crkvenog učiteljstva

Datum: 9. lipnja 2022.
Broj: 308/2022

Na zadnjoj sjednici Zbora konzultora Vrhbosanske nadbiskupije i na nedavno održanom susretu svih dekanâ u Bosni i Hercegovini, naglašena je potreba i korisnost da svaka Župa i Ustanova redovito prima najnovije dokumente crkvenog Učiteljstva i pastoralne dokumente Papâ, nadležstva Svete Stolice i pojedinih biskupskih konferencija, koje izdaje Kršćanska sadašnjost.

Slijedom toga, odlučeno je da Vrhbosanski nadbiskupski ordinarijat čim prije uspostavi suradnju s Kršćanskom sadašnjosti s ciljem slanja crkvenih i pastoralnih dokumenata za koje se bude smatralo da ih svaka Župa i Ustanova treba imati u svojoj knjižnici i koji su od koristi svećenicima u njihovoj službi i djelovanju. Ordinarijat će se potom pobrinuti da jedan primjerak dokumenta bude dostavljen svakom župnom uredu i crkvenoj ustanovi (redovitom poštom ili preuzimanjem na porti istoga), koji preuzima obvezu plaćanja iz redovitog blagajničkog dnevnika.

S izrazima osobitog poštovanja, uz bratski pozdrav u Gospodinu!

preč. Mladen Kalfić
kancelar

mons. Slađan Ćosić
generalni vikar

Datum: 9. lipnja 2022.
Broj: 308-1/2022

Poštovani!

Vrhbosanska nadbiskupija odlučila je za sve Župe i crkvene ustanove na svom području redovito nabavljati najnovije dokumente crkvenog Učiteljstva i pastoralne dokumente Papâ, nadležstva Svete Stolice i pojedinih biskupskih konferencija, koje izdaje Kršćanska sadašnjost.

S tim u vezi, obraćam Vam se s molbom za uspostavu suradnje s Vašom izdavačkom kućom koja će se sastojati u slanju crkvenih i pastoralnih dokumenata koji budu traženi prema naslovu i količini. Dokumente će trebati dostavljati na adresu Vrhbosanskog nadbiskupskog ordinarijata (Kaptol 7, BiH – 71000 Sarajevo), koji preuzima obvezu plaćanja po isporuci narudžbe.

Na raspolaganju sam za sve daljnje pojedivosti vezane uz ostvarivanje suradnje, koja će, uvjeren sam, biti na obostranu korist i zadovoljstvo.

S izrazima osobitog poštovanja, uz pozdrav u Gospodinu!

preč. Mladen Kalfić
kancelar

mons. Slađan Ćosić
generalni vikar

Proglas povodom stavljanja palija vrhbosanskom metropoliti mons. Tomi Vukšiću

Datum: 1. srpnja 2022.

Broj: 362/2022

Poštovana subraćo svećenici i redovnici,
časne sestre redovnice,
dragi vjernici Vrhbosanske nadbiskupije i metropolije,

svima nam je već poznato da je Sveti Otac Papa Franjo na svetkovinu svetih Petra i Pavla, 29. lipnja 2022., na kraju euharistijskog slavlja u vatikanskoj bazilici vrhbosanskom nadbiskupu Tomi Vukšiću uručio *palij kao znak metropolitanske vlasti* i

Prema odredbi pape Franje iz 2015., blagoslovljeni palij se stavlja metropoliti na ramena tijekom euharistijskog slavlja u njegovoj katedralnoj crkvi ili u drugoj prikladnoj crkvi njegova područja od Apostolskog nuncija ili biskupa kojemu je to povjerila Apostolska Stolica, obredom koji je propisan *Biskupskim ceremonijalom*.

U skladu s tom odredbom, kardinal Vinko Puljić, vrhbosanski nadbiskup u miru, kao imenovani predstavnik Svetog Oca stavit će palij na ramena svog Nasljednika na vrhbosanskoj metropolitanskoj stolici na početku svečanog misnog slavlja na **blagdan svetih Ćirila i Metoda, 5. srpnja 2022. u 11.00 sati**, u istoimenoj crkvi u sklopu zdanja Vrhbosanskog bogoslovnog sjemeništa u Sarajevu.

Na ovaj način, uz hijerarhijsko zajedništvo između Metropolitane i Svetog Oca koje se očituje tijekom obreda podjeljivanja palija u vatikanskoj bazilici, dodatno se naglašava odnos koji postoji između Metropolitane i mjesne Crkve.

U zajedništvu s Biskupima sufraganskih biskupija i drugih nad/biskupa, na obred stavljanja palija Vrhbosanskom nadbiskupu i metropoliti, kojemu ova krajevna Crkva po prvi put svjedoči, pozvani su sudjelovati duhovne osobe i vjernici cijele Metropolije. Svi oni koji ne mogu osobno sudjelovati u ovom obredu, mogu se u naznačeno vrijeme molitveno i u duhu priključiti misnom slavlju.

Svećenici koji žele koncelebrirati na svečanom misnom slavlju neka donesu sa sobom albu i kompletno misno ruho bijele boje (*s misnicom*). Preporuča se da dođu na vrijeme u sjemenišnu crkvu gdje će se obući i zauzeti mjesta koja će im biti pokazana.

Molimo da ovaj značajan metropolitanski događaj bude od Boga blagoslovljen za daljnji život i rast Crkve koja je u Bosni i Hercegovini!

S izrazima osobitog poštovanja, uz bratski pozdrav u Gospodinu!

preč. Mladen Kalfić
kancelar

mons. Slađan Ćosić
generalni vikar

Datum: 1. srpnja 2022.

Broj: 362-01/2022

Preuzvišeni gospodine Biskupe!

Na kraju euharistijskog slavlja svetkovine svetih Petra i Pavla, koje je papa Franjo predslavio u vaticanskoj bazilici 29. lipnja, vrhbosanski nadbiskup Tomo Vukšić primio je iz ruku Svetog Oca blagoslovljeni *palij kao znak metropolitanske vlasti*, koji se, prema njegovoj odredbi iz 2015., stavlja u nekom drugom trenutku od Apostolskog nuncija ili biskupa komu to povjeri Apostolska Stolica.

Radost mi je obavijestiti Vas da će kardinal Vinko Puljić, vrhbosanski nadbiskup u miru, kao imenovani predstavnik Svetog Oca staviti palij na ramena svog Nasljednika na vrhbosanskoj metropolitanskoj stolici na početku svečanog misnog slavlja na blagdan svetih Ćirila i Metoda, 5. srpnja 2022. u 11.00 sati, u istoimenoj crkvi u sklopu zdanja Vrhbosanskog bogoslovnog sjemeništa u Sarajevu.

Naznačeno liturgijsko slavlje, uz to što dodatno želi podsvijestiti povezanost Metropolite i Rimskog biskupa, također je prigoda za očitovanje odnosa Metropolite s Crkvom koja je u Bosni i Hercegovini. Stoga, uz sudjelovanje Vas kao sufraganskog biskupa, nadamo se sudjelovanju svećenika i vjernika iz Vaših biskupija.

Koristim prigodu pozdraviti Vas s osjećajima dubokog i iskrenog poštovanja!

preč. Mladen Kalfić
kancelar

mons. Slađan Ćosić
generalni vikar

Seminar za ovlast ispovijedanja 2022.

Sarajevo, 1. i 2. rujna 2022.

Datum: 8. srpnja 2022.

Broj: 420/2022

U Vrhbosanskom bogoslovnom sjemeništu u Sarajevu, u četvrtak 1. i u petak 2. rujna 2022., održat će se Seminar za ovlast ispovijedanja pod vodstvom profesora s Franjevačke teologije: fra mr. sc. Bruno Ćubela, OFM, za moralnu teologiju; fra dr. sc. Šimo Ivelj, OFM, za kanonsko pravo; fra dr. sc. Danimir Pezer, OFM, za pastoralnu teologiju (liturgijski pastoral).

Građa i literatura:

- **iz moralne teologije:** *Katekizam Katoličke Crkve*, br. 1699-2051; *Papinsko vijeće Iustitia et pax*, Kompendij socijalnog nauka Crkve, Zagreb 2005., br. 105-208; *Papinska biblijska komisija*, Biblija i moral: Biblijski korijeni kršćanskog djelovanja, Zagreb, 2010.; Bernhard Häring: *Kristov zakon I*, Zagreb, 1973.; Velimir Valjan: *Moral spolnosti, braka i obitelji*, Sarajevo, 2002.

- **iz kanonskog prava:** Kanoni o posvetiteljskoj službi Crkve 834-1253 i crkvena administracija; Velimir Blažević: *Ženidbeno pravo Katoličke crkve. Pravno-pastoralni priručnik*, Zagreb, 2004.; Viktor Nuić: *Opće pravo Katoličke crkve. Priručnik uz Novi Zakonik crkvenog prava*, Zagreb, 1985., 281-404.; BK BiH: "Pravilnik o crkvenim maticama i drugim uredskim knjigama", *Vrhbosna* 3/1999., 322-327; Statut ŽEV-a, *Vrhbosna* 3/2000.; Primopredaja župe, *Vrhbosna* 2/1990.; Odredbe o zbirnim misama *Mox jugiter*, *Vrhbosna* 3/1991.; Statut SVVN, *Vrhbosna* 2/1992.; Pravilnik dekanске službe, *Vrhbosna* 4/1997., 394-396; Pravilnik Međupomoći, *Vrhbosna* 3/2005., 346-353.

- **iz pastoralne teologije (liturgijski pastoral):** sve važeće liturgijske knjige o sakramentima i sakramentalima.

Seminaru nazoče svećenici koji još nemaju trajnu ovlast ispovijedanja, osim ovogodišnjih mladomisnika koji prvu godinu ovlast ispovijedanja dobivaju na temelju završenog studija teologije. Svećenici kojima je ovo treći Seminar polažu usmeni ispit i bivaju predloženi za trajnu ovlast, a oni kojima je ovo drugi i prvi Seminar polažu samo pismeni test (Dopis br. 781/2019 od 13. rujna 2019., *Vrhbosna* 3/2019, 196-198).

Svećenici koji ne mogu sudjelovati na Seminaru, dužni su to javiti matičnom Ordinarijatu ili Provincijalatu, koji će obavijestiti predsjednika Povjerenstva. Obavijesti poslane na bilo koji drugi način, neće biti uvažene.

Ordinarije i Provincijale čiji su svećenici u međuvremenu poslani na post-diplomski studij ili im je povjerena služba izvan Biskupije ili Provincije, molim da o tome obavijeste predsjednika Povjerenstva kako bi se mogao imati točan uvid o svećenicima koji su započeli i završili Seminar, te dobili trajnu ovlast ispovijedanja.

Dnevni red, četvrtak 1. rujna 2021.:

10:00-11:45	Predavanje i rasprava iz moralne teologije
12:00	Koncelebrirana sveta Misa s Nadbiskupom
13:00	Zajednički ručak
15:00-16:45	Predavanje i rasprava iz liturgijskog pastoralala

17:00-18:45 Predavanje i rasprava iz kanonskog prava
19:00 Večera

Dnevni red, petak 2. rujna 2021.:

10:00-11:30 Usmeni ispit za kandidate koji nazoče trećem seminaru
10:00-11:30 Pismeni test za kandidate koji nazoče prvom i drugom seminaru
12:00 Koncelebrirana sveta Misa s Nadbiskupom
13:00 Ručak

Sudjelovanje na svim predavanjima je obvezno. Tko bez dopuštenja profesora ne bude na predavanjima, ne može pristupiti pismenom ili usmenom ispitu.

Koncelebracija s Nadbiskupom sastavni je dio Seminara i obvezna je za sve sudionike. Neka svi svećenici donesu sa sobom albu i štolu *bijele boje*.

Svećenici koji trebaju prenoćište i smještaj neka se unaprijed najave upravi Vrhbosanskog bogoslovnog sjemeništa (Josipa Stadlera 5, tel. 033/584 060; e-mail: ekonomat.vbs@gmail.com).

Uz bratski pozdrav u Gospodinu!

mons. Slađan Ćosić
Predsjednik Povjerenstva

Popis svećenika sudionika

Treći Seminar

Vlč. Ivan DRAGIČEVIĆ, Vrhbosanska nadbiskupija
Vlč. Štefan MARKOVIĆ, Vrhbosanska nadbiskupija
Fra Josip KAPETANOVIĆ, OFM, Franjevačka provincija Bosna Srebrena
Fra Nikola PEJČIN, OFM, Franjevačka provincija Bosna Srebrena
Fra Stipe ROTIM, OFM, Hercegovačka franjevačka provincija
Fra Zlatko ĆORIĆ, Hercegovačka franjevačka provincija
Don Ante JUKIĆ, Mostarsko-Duvanjska biskupija
Don Antonio KREŠIĆ, Mostarsko-Duvanjska biskupija
Don Mate PEHAR, Mostarsko-Duvanjska biskupija

Drugi Seminar

Fra Renato GALIĆ, OFM, Hercegovačka franjevačka provincija
Vlč. Josip ANTUKIĆ, Vrhbosanska nadbiskupija
Vlč. Marin BABIĆ, Vrhbosanska nadbiskupija
Vlč. Sandro JUREŠIĆ, Vrhbosanska nadbiskupija
Vlč. Jadranko KURT, Vrhbosanska nadbiskupija
Vlč. Marcel TUNJIĆ, Vrhbosanska nadbiskupija
Vlč. Ante LJULJ, Vrhbosanska nadbiskupija
Fra Nikola NEIMAREVIĆ, OFM, Franjevačka provincija Bosna Srebrena
Fra Vinćenzo KAJTAZI, OFM, Franjevačka provincija Bosna Srebrena
Fra Stjepan ANTOLOVIĆ, OFM, Franjevačka provincija Bosna Srebrena
Fra Stjepan LUKAŠEVIĆ, OFM, Franjevačka provincija Bosna Srebrena

Prvi Seminar

Vlč. Domagoj MATIJEVIĆ, Vrhbosanska nadbiskupija
Vlč. Ivan MATIJEVIĆ, Vrhbosanska nadbiskupija
Vlč. Ivan MIJAĆ, Vrhbosanska nadbiskupija
Fra Antonio BAKETARIĆ, OFM, Franjevačka provincija Bosna Srebrena
Fra Zdenko FRLJIĆ, OFM, Franjevačka provincija Bosna Srebrena
Don Ivan ANIČIĆ, Mostarsko-duvanjska biskupija
Don Branimir BEVANDA, Mostarsko-duvanjska biskupija
Don Vinko NENADIĆ, Mostarsko-duvanjska biskupija
Don Tomislav RAJIČ, Mostarsko-duvanjska biskupija
Fra Marko BANDIĆ, Hercegovačka franjevačka provincija
Fra Tomislav CRNOGORAC, Hercegovačka franjevačka provincija
Fra Luka ĆORIĆ, Hercegovačka franjevačka provincija
Fra Džoni DRAGIĆ, Hercegovačka franjevačka provincija
Fra Andrija MATIĆ, Hercegovačka franjevačka provincija
Fra Antonio PRIMORAC, Hercegovačka franjevačka provincija

Udruga katoličkih skauta "Sv. Bernard": odobrenje Statuta i imenovanje duhovnog asistenta

Datum: 19. srpnja 2022.

Broj: 449/2022

Poštovana gospođa
Ana Bilić Andrijanić
Predsjednica Skupštine Udruge
katoličkih skauta "Sv. Bernard"
Gatačka 18
BiH – 71 000 Sarajevo

Poštovana gospođo Bilić Andrijanić!

Vrhbosanski nadbiskupski ordinarijat primio je Vaš dopis od 18. srpnja 2022., u kome tražite odobrenje Statuta Udruge katoličkih skauta "Sv. Bernard" i imenovanje duhovnog asistenta u osobi vlč. dr. Ilije Markovića.

Nakon potrebnoga razmatranja i pozitivnog mišljenja osoba koje su bile uključene u izradu Statuta, ovim dajem pristanak da Udruga uzme sebi naziv »katolički« i "Sv. Bernard", te odobravam Statut Udruge katoličkih skauta "Sv. Bernard" kao privatnog vjerničkog društva, koji neka se objavi u službenom glasilu Vrhbosanske nadbiskupije *Vrhbosna*. Istodobno, obavještavam Vas da će vlč. dr. Ilija Marković, na Vaš prijedlog i uz njegov pristanak, biti imenovan duhovnim asistentom Udruge.

Neka se Udruga u svom djelovanju i ostvarivanju svojih ciljeva ravna prema ovom Statutu i Zakoniku kanonskoga prava, te prema zakonskim odredbama Bosne i Hercegovine, pogotovo u onome što se tiče civilnih i građanskih prava i obveza. Udruga, premda ima svoju samostalnost, podložna je nadzoru mjerodavne crkvene vlasti koja će bdjeti i brinuti se da ista svoj apostolat vrši u skladu s crkvenim naukom i kršćanskim duhom i bude usmjerena na zajedničko dobro.

Želeći Udruzi katoličkih skauta "Sv. Bernard" uspješno djelovanje, na Vas i sve članove zazivam nebeski zagovor sv. Bernarda i udjeljujem Božji blagoslov!

Mladen Kalfić,
kancelar

Mons. Tomo Vukšić
nadbiskup metropolit vrhbosanski

Direktorij Vrhbosanske nadbiskupije za liturgijsku godinu 2022./2023.

Datum: 27. srpnja 2022.

Broj: 470/2022

Direktorij Vrhbosanske nadbiskupije za euharistijska slavlja i liturgiju časova za godinu Gospodnju 2022./2023. i ove godine pripremljen je na vrijeme, a koji koriste: Vrhbosanska nadbiskupija, Banjolučka biskupija i Vojni ordinarijat u BiH. Pripremljen je prema: Općem rimskom kalendaru za liturgijsku godinu 2022./2023., 3. tipskom izdanju Rimskog misala, Nacionalnom liturgijskom kalendaru Biskupske konferencije BiH s vlastitostima svih nad/biskupija koje ga koriste. U njega su unesene sve nove liturgijske odredbe nadležnih vaticanskih tijela objavljenje tijekom ove liturgijske godine i do izlaska novoga iz tiska.

Ovim odobravam novi Direktorij Vrhbosanske nadbiskupije za sljedeću liturgijsku godinu 2022./2023.

Kao i do sada svaka crkvena ustanova u Vrhbosanskoj nadbiskupiji obvezna je pravovremeno nabaviti i koristiti samo važeći Direktorij Vrhbosanske nadbiskupije, koji će kao i do sada svi moći na vrijeme nabaviti preko Nadbiskupskog ordinarijata vrhbosanskog u Sarajevu i Medijskog centra Vrhbosanske nadbiskupije. Drugi direktoriji ne mogu se koristiti na području Vrhbosanske nadbiskupije. Redovničke obitelji u Vrhbosanskoj nadbiskupiji koristit će vlastiti Direktorij u liturgijskim slavljinama samo svojih redovničkih zajednica uvažavajući pri tom važeće liturgijske odredbe s obzirom na Opći rimski kalendar i kalendar Vrhbosanske nadbiskupije.

Izražavam zahvalu priređivaču mons. Tomi Kneževiću i nakladniku Medijskom centru Vrhbosanske nadbiskupije.

Želim Vam svako dobro od Gospodina u novoj liturgijskoj godini 2022./2023. i sve Vas iskreno pozdravljam.

Mons. Tomo Vukšić
vrhbosanski nadbiskup metropolit

XVII. hodočašće Vrhbosanske nadbiskupije i Banjalučke biskupije u hrvatsko nacionalno marijansko svetište

Marija Bistrica, subota 8. listopada 2022.

»**Blaženi oni koji slušaju riječ Božju i čuvaju je!**« (usp. Lk 11,28)

Datum: 1. rujna 2022.

Broj: 541/2022

Svećenici i vjernici Vrhbosanske nadbiskupije i Banjalučke biskupije, pred-vođeni svojim Pastirima, i ove godine će sudjelovati na **Hodočašću u Hrvatsko nacionalno svetište Majke Božje Bistričke**, koje će se održati **8. listopada 2022.**

Ovo naše Sedamnaesto hodočašće Majci Božjoj Bistričkoj jedno je od mnogih hodočašća u kojima hrvatski narod kroz stoljeća svjedoči svoju vjeru u Trojedinog Boga i iskazuje svoju pobožnost prema Presvetoj Bogorodici i Djevici Mariji. Uz svoju duhovnu Majku Mariju, naše obitelji nastavljaju odrastati, s njome slave sve važne događaje, traže i grade put svoje budućnosti, pritom radosno odgovarajući na poziv na obraćenje i obnovu.

U tom duhu, pod geslom »*Blaženi oni koji slušaju riječ Božju i čuvaju je!*« (usp. Lk 11,28), na drugu subotu u mjesecu listopadu održat ćemo naše ovogodišnje hodočašće u Hrvatsko nacionalno marijansko svetište prema sljedećem programu: do 10.30 sati dolazak vjernika autobusima ili osobnim automobilima; u 11 sati konceleb-rirano misno slavlje; u 14.30 sati zajednička pobožnost Križnog puta; u 15.30 sati povratak vjernika svojim kućama.

Neka se svećenici i hodočasnici iz Bosne i Hercegovine prijave Ordinarijatu u Sarajevu i Banjoj Luci ili direktno svetištu u Mariji Bistrici najkasnije do 4. listopada 2022. U svetište treba doći na vrijeme kako bi svi imali dovoljno vremena za pristupiti sakramentu sv. Ispovijedi i za obaviti osobnu pobožnost.

Uz poziv da se ovom hodočašću u Mariju Bisticu pridruže vjernici koji žive u Republici Hrvatskoj, u europskim i drugim zemljama, na sve zazivam zagovor naše nebeske Majke i od srca udjeljujem Božji blagoslov!

Mladen Kalfić,
kancelar

Mons. Tomo Vukšić
nadbiskup metropolita vrhbosanski

Prijava termina za dijeljenje sv. krizme u župama Vrhbosanske nadbiskupije tijekom 2023. godine

Datum: 1. rujna 2022.

Broj: 542/2022

Poštovana gospodo Dekani!

Kao i prethodnih godina tako i ove, obraćamo Vam se s molbom da u svojstvu dekana konzultirate župnike Vašeg dekanata s ciljem prijave **termina za dijeljenje sv. Krizme** tijekom 2023. godine. Neka se termini dostave isključivo preko dekana i na kancelariju Ordinarijata, najkasnije do 25. rujna o.g., kako bi mogli biti uvršteni u Pastoralni kalendar za 2023. godinu.

Kod izrade rasporeda dijeljenja sv. Krizme vodit će se računa o terminima koje župnici predlože, kao i o onima koji im iz bilo kojeg razloga ne odgovaraju. Ali, isto tako, neka župnici ničim ne uvjetuju i ne nastoje utjecati na konačni izbor termina, koji često puta ovise o više čimbenika koje nije uvijek moguće predvidjeti.

Koristimo priliku pozvati Vas da sve župnike potaknete na još ozbiljniju pripravu krizmanika, s posebnim naglaskom na stalno produbljivanje vjere u njihovom osobnom životu.

Duboko zahvalni na Vašoj suradnji od srca pozdravljamo i želimo obilje Božjeg blagoslova!

Mladen Kalfić,
kancelar

mons. Slađan Ćosić
generalni vikar

XXVI. susret dijecezanskih svećenika

Sarajevo, srijeda, 21. rujna 2022.

Vrhbosansko bogoslovno sjemenište i Svećenički dom

Datum: 2. rujna 2022.

Broj: 543/2022

U skladu s Pastoralnim kalendarom Vrhbosanske nadbiskupije za 2022. godinu, najavljujem redoviti godišnji susret dijecezanskih svećenika, koji će se održati u prostorijama Vrhbosanskog bogoslovnog sjemeništa i Svećeničkog doma, u srijedu, 21. rujna 2022. prema sljedećem dnevnom redu:

- **9.30 sati** – Euharistijsko slavlje u crkvi sv. Ćirila i Metoda (*ponijeti albu i štolu crvene boje*)
- **10.45 sati** – Radni dio susreta u Svećeničkom domu

30 godina katoličkog vjeronauka u Vrhbosanskoj nadbiskupiji (dr. sc. vlč. Tomislav Mlakić, predstojnik Katehetskog ureda)

Izvešća o radu središnjih nadbiskupijskih ustanova

Izvešće o radu Ekonomata

Razno

- **13.00 sati** – Zajednički ručak u Vrhbosanskom bogoslovnom sjemeništu

Napominjem da su svi dijecezanski svećenici obvezni sudjelovati na ovom susretu, a svećenici koji budu spriječeni sudjelovati dužni su to na vrijeme javiti Ordinarijatu i napismeno obrazložiti svoj izostanak.

Radujući se našem susretu sve vas od srca pozdravljam i blagoslivljam!

Mladen Kalfić,
kancelar

Mons. Tomo Vukšić
nadbiskup metropolita vrhbosanski

Sjednica Pastoralnog vijeća Vrhbosanske nadbiskupije (PVVN)

Datum: 2. rujna 2022.

Broj: 544/2022

Poštovani članovi Pastoralnog vijeća!

U skladu s članom 15 Statuta Pastoralnog vijeća Vrhbosanske nadbiskupije ovim sazivam Petu sjednicu Vijeća, koja će se održati u prostorijama Nadbiskupskoga ordinarijata **u subotu, 24. rujna 2022. u 9.30 sati** prema sljedećem dnevnom redu:

1. – Molitva i pozdrav.
2. – Čitanje zapisnika i osvrt.
3. – Izlaganje na temu Naputka Kongregacije za kler: *Pastoralno obraćenje župne zajednice u službi evangelizacijskog poslanja Crkve* (prof. dr. sc. vlč. Šimo Maršić)
4. – Pastoralni kalendar za 2023. godinu
5. – Razno.

Članovi Vijeća koji su spriječeni nazočiti sjednici dužni su to na vrijeme javiti kancelariji Ordinarijata.

Uz napomenu da ste svi pozvani na zajednički ručak u 12.30 sati, srdačno Vas pozdravljam i zazivam obilje Božjeg blagoslova!

Mladen Kalfić,
kancelar

Mons. Tomo Vukšić
nadbiskup metropolita vrhbosanski

Svim članovima Pastoralnog vijeća VN

U ime Božje! Amen.

Godine Gospodnje 2022., dana 9. lipnja,
desete godine pontifikata pape Franje,
prve godine upravljanja Vrhbosanskom nadbiskupijom nadbiskupa mons. dr. Tome Vukšića,
sedme godine službe dekana šamačkog dekanata preč. fra Ante Pušeljića,
prve godine službe provincijala Bosne Srebrene fra Zdravka Dadića,
šeste godine službe gvardijana samostana Uznesenja Marijina u Tolisi fra Marija Jurića
i treće godine župničke službe fra Bone Kovačevića,
na blagdan Sv. Efrema Sirskog, đakona i crkvenog naučitelja,
ovu župnu crkvu časnog patrona blaženog kardinala Alojzija Stepinca
pod svečanom svetom misom, u nazočnosti brojnog svećenstva i puka Božjega,
posveti
uzoriti Vinko kardinal Puljić, nadbiskup vrhbosanski u miru.

Župa Orašje osnovana je dekretom vrhbosanskog nadbiskupa 4. studenoga 2006. godine i
prvim župnikom imenovan je fra Jozo Puškarić. Do tada je funkcionirala kao
„župa u osnivanju“ pod vodstvom fra Marka Oršolića te je već 13. travnja 1997. godine
kamen temeljac za župnu crkvu blagoslovio papa Sv. Ivan Pavao II. u prigodi svoga
apostolskog pohoda Bosni i Hercegovini, a dana 30. kolovoza 1998. nadbiskup vrhbosanski
Vinko kardinal Puljić blagoslovio je gradilište nove crkve i blaženog Alojzija Stepinca
proglasio zaštitnikom župe. Nakon dovršetka osnovnih radova, koji su rađeni uz
svesrdnu pomoć župljana i drugih darovatelja, Nadbiskup je crkvu svečano blagoslovio
na Stepinčevo 10. veljače 2001. godine.

Zgrada crkve građena je po nacrtima arhitekta Julijana Domanovca i postupno uređivana
pod vodstvom aktualnih župnika, od kojih je fra Anto Pušeljić najduže obavljao službu
oraškoga župnika i šamačkoga dekana, da bi nakopn uređenja svetišta i izgradnje kamenog
Itara u izvedbi akademskog kipara Slavena Miličevića, u koji su ugrađene moći blaženog
Alojzija Stepinca, danas na slavu Božju i duhovnu dobrobit hrvatskog katoličkog
puka župe Orašje mogla biti svečano posvećena.

Neka se od sada svake godine ovaj dan u ovoj župi svečano slavi
kao dan posvete župne crkve!

U Orašju 9. lipnja 2022.

Župnik:
fra Bono Kovačević
Fra Bono Kovačević

Posvetitelj:
Vinko kardinal Puljić
Vinko kardinal Puljić

Vrhbosanska nadbiskupija
Župa Rođenja Blažene Djevice Marije, Ulice

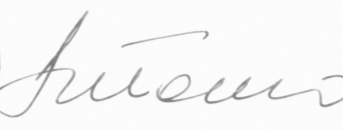
Novelja

U ime Presvetoga Trojstva:
Oca, Sina i Duha Svetoga!

U vrijeme pontifikata pape Franje,
vrhbosanskoga nadbiskupa Tome Vukšića,
župnika fra Martina Antunovića,
na čast Rođenja Blažene Djevice Marije,
dana 7. kolovaza 2022. godine,
na Devetnaestu nedjelju kroz godinu,
mons. Tomo Vukšić, vrhbosanski nadbiskup,
posvetio je župnu crkvu u mjestu Ulice
i u njezin oltar ugradio relikvije svetoga Odiliona opata.

Fra Martin Antunović,
župnik

Mons. Tomo Vukšić,
nadbiskup vrhbosanski

VRHBOSANSKA NADBISKUPIJA
ŽUPA SV. ILIJE PROROKA, KORIĆANI

POVELJA

U ime Presvetog Trojstva:
Oca, Sina i Duha Svetoga!

U vrijeme pontifikata pape Franje,
vrhbosanskog nadbiskupa mons. Tome Vukšića,
župnika vlč. Ivana Butuma

dana 19. srpnja godine Gospodnje 2022.,
na uočnicu naslovnika župe u Korićanima,
kardinal Vinko Puljić, vrhbosanski nadbiskup u miru,
posveti župnu crkvu svetog Ilije proroka
i ugradi u oltar moći svetog Ulricha od Zella, O.S.B.

Obnova župne crkva u Korićanima,
koja je bila srušena u Domovinskom ratu,
započeta je 2000. u vrijeme župnika vlč. Pave Nikolića,
nastavljena u vrijeme župnika vlč. Viktora Šošića,
a završena 2021. godine u vrijeme župnika vlč. Ivana Butuma,
uz sudjelovanje župljanâ i velikodušnih darovatelja.

Ova posvećena crkva neka bude povlašteno mjesto Božje nazočnosti
i živo vrelo njegove milosti i blagoslova.

Gosp. Sretomir Bilobrk,
kum crkve

M.P.

Vinko kardinal Puljić,
vrhbosanski nadbiskup u miru

Gosp. Niko Jakočić,
kum oltara

Vlč. Ivan Butum,
župnik

Kronika vrhbosanskog nadbiskupa od 1. lipnja do 31. kolovoza 2022.

2. lipnja 2022.

U 11:00 nadbiskup je primio švicarskog veleposlanika **Daniela Hunna**.

U 15:30 nadbiskup je primio veleposlanicu Republike Austrije **Ulriku Hartmann**.

U 17:00 nadbiskup je primio **preč. Vladimira Pranjića**, ekonoma Vrhbosanske nadbiskupije.

3. lipnja 2022.

U 10:00 nadbiskup je primio gospodina **Berislava Babića**, člana sindikata BiH.

U 11:00 nadbiskup je posjetio Veleposlanstvo RH.

4. lipnja 2022.

U 11:00 nadbiskup je podijelio sakrament potvrde u župi Lug-Brankovići.

U 17:00 nadbiskup je podijelio sakrament potvrde u župi Uzašašća Gospodinova u Novom Travniku.

5. lipnja 2022.

U 10:00 nadbiskup je primio **fra Božu Vuletu**.

Toga istoga popodneva nadbiskup je otpustovao za Rim na plenarno zasjedanje Papinskog vijeća za međureligijski dijalog.

9. lipnja 2022.

U 10:00 nadbiskup je posjetio **mons. Janusza Blachowjaka** u Rimu.

10. lipnja 2022.

U 08:30 nadbiskup je primio **mons. Slađana Ćosića**, generalnog vikara VN.

U 10:30 nadbiskup je primio veleposlanika Italije **Marca Di Ruzza**.

U 11:00 nadbiskup je primio ministra **Edina Ramića**, pomoćnika ministra **Zdravka Belju** i **preč. Zdenka Spajića** povodom potpisivanja ugovora kojim se pomaže obnove bogoslovije.

11. lipnja 2022.

U 11:00 nadbiskup je u župi Zovik podijelio sakrament potvrde.

U 17:00 nadbiskup je podijelio sakrament potvrde u župi Boće.

12. lipnja 2022.

U 11:00 nadbiskup je podijelio sakrament potvrde u župi Briješće.

U 18:00 nadbiskup je u župi Dobretići sla-

vio svetu misu povodom 350 godina župe.

13. lipnja 2022.

U 11:00 nadbiskup je u župi sv. Ante Padovanskog u Lukavcu slavio svetu misu povodom patrona župe.

U 18:00 nadbiskup je istoga dana u Beogradu slavio svetu misu povodom blagdana svetog Ante.

14. lipnja 2022.

Nadbiskup je zajedno s pratnjom posjetio patrijarha SPC-a **Porfirija** u Beogradu.

Istoga dana nadbiskup se susreo s beogradskim nadbiskupom **mons. Stanislavom Hočevarom**.

15. lipnja 2022.

U 11:00 nadbiskup je u župi Vidovice slavio svetu misu povodom patrona te župe Sv. Vida.

16. lipnja 2022.

U 10:30 nadbiskup je na svetkovinu Tijelova slavio svetu misu u katedrali.

U 16:00 nadbiskup je primio provincijala Isusovačke provincije **o. Dalibora Renića**.

17. lipnja 2022.

U 17:00 nadbiskup je u KŠC-u *Sv. Josip* u Sarajevu prisustvovao dodjeli diploma maturantima.

U 19:00 nadbiskup, kardinal i tajnik pošli su u Narodno kazalište gdje je bio upriličen koncert Dječjih orkestara.

18. lipnja 2022.

U 11:00 nadbiskup je u župi Kopanice podijelio sakrament svete potvrde.

U 17:00 nadbiskup je u župi Živinice podijelio sakrament svete potvrde.

19. lipnja 2022.

Nadbiskup je podijelio sakrament potvrde u župi Tuzla.

20. lipnja 2022.

Nadbiskup je posjetio Veleposlanstvo RH. Nadbiskup je održao sastanak s ravnateljem Caritasa BiH **mons. Tomom Kneževićem**.

Nadbiskup je primio **mons. Ivu Tomaševića**, generalnog tajnika BK-a BiH.

21. lipnja 2022.

Nadbiskup je prisustvovao na susretu vojnih kapelana u Žepču.

22. lipnja 2022.

Nadbiskup je primio **mons. Pavu Jurišića**, profesora na KBF-u i kanonika.

Nadbiskup je primio **vlč. Šimu Maršića**, ravnatelja NCM-a *Ivan Pavao II.* i profesora na KBF-u.

U 16:00 u rezidenciji je održan sastanak Stalnog vijeća BK-a BiH.

U 18:00 nadbiskup je primio **mons. Slađana Ćosića**, generalnog vikara VN.

23. lipnja 2022.

U 09:00 nadbiskup je primio **g. Marija Jurišića**.

U 12:00 nadbiskup je primio **fra Ivicu Vrbića**.

Nadbiskup je primio kardinala **Vinka Puljića**, **vlč. Fabijana Stanušića** i **preč. Vladimira Pranjica**.

U popodnevnom satima nadbiskup i tajnik pošli su u Podmilačje gdje je nadbiskup predvodio misu uočnicu.

24. lipnja 2022.

U 11:00 na blagdan svetog Ivana Krstitelja nadbiskup je slavio svetu misu u župi Otinovci-Kupres. Istoga dana nadbiskup je otputovao u Zadar.

25. lipnja 2022.

Nadbiskup je koncelebrirao na ređenju novog zadarskog nadbiskupa koadjutora **mons. Milana Zgrablića**.

26. lipnja 2022.

Svetom misom u 10:30 proslavljeno Srce Isusovo, zaštitnik nadbiskupije. Istoga dana nadbiskup je skupa s **vlč. Mirkom Šimićem** otputovao u Klagenfurt i Gurg.

27. lipnja 2022.

Nadbiskup je u katedrali u Gurku predvodio misno slavlje povodom 950 godina od osnutka biskupije.

Nadbiskup se susreo s predstavnicima Caritasa biskupije Gurg i Klagenfurt. Nakon toga je zajedno s biskupom **Josephom Markezom** obilazio važna mjesta u biskupiji.

28. lipnja 2022.

Nadbiskup je iz Klagenfurta došao u Zagreb odakle je odletio za Rim.

29. lipnja 2022.

Nadbiskup je u Rimu primi palij od Pape Franje.

30. lipnja 2022.

U 09:30 nadbiskup je posjetio Apostolsku nuncijaturu.

U 10:30 nadbiskup je primio vlč. Miroslava Čavara, direktora Medijskog centra VN-a i stupskog župnika.

U 11:30 nadbiskup je primio **preč. Darka Tomaševića**, dekana KBF-a i kanonika.

U 12:00 nadbiskup je primio **mons. Ivu Tomaševića**, generalnog tajnika BK-a BiH.

1. srpnja 2022.

Nadbiskup je u Mostaru održao predavanje na 5. hrvatskom iseljeničkom kongresu.

2. srpnja 2022.

U 09:00 Nadbiskup je primio **mons. Antu Meštrovića**, prepošta Kaptola i kanonika.

U 10:00 nadbiskup je primio **vlč. Dražena Kusturu**, glasnogovornika VN-a i župnika u Novom Sarajevu.

U 19:00 nadbiskup je proslavio imendan.

3. srpnja 2022.

Nadbiskup je podijelio sakrament krizme u Novom Šeheru. Nakon svete mise nadbiskup je posjetio obitelj **fra Stjepana Kljajića** i obitelj gospodina **Zorana Šajinovića**.

4. srpnja 2022.

Nadbiskup se u Mostaru zajedno s biskupom **Petrom Palićem** susreo s **Draganom Čovićem**.

5. srpnja 2022.

Proslavljen patron Sv. Ćirila i Metoda u Bogosloviji na kojemu je nadbiskup primio palij na ramena.

U 15:00 nadbiskup je zajedno s biskupima BK-a BiH, profesorima i odgojiteljima održao sastanak na KBF-u.

6. srpnja 2022.

U 16:00 nadbiskup je primio veleposlanika SAD-e u BiH nj.e. **Michaela J. Murphyja**.

7. srpnja 2022.

U 19:00 nadbiskup je u Domu Oružanih snaga prisustvovao na bajramskom prijemu kojega je organizirao vojni muftija.

8. srpnja 2022.

Nadbiskup je otputovao u Alan u Njemačku, gdje je sutradan posvetio oltar u čast blaženom Alojziju Stepincu.

11. srpnja 2022.

Nadbiskup je stigao u Sarajevo.

12. srpnja 2022.

U 10:30 održana sjednica Vijeća za medije, a nakon toga nadbiskup je otputovao u Banju Luku.

13. i 14. srpnja bilo je zasjedanje BK-a BiH u Banjoj Luci.

14. srpnja 2022.

Nadbiskup se susreo s vojnim kapelanima u Banja Luci.

15. srpnja 2022.

Nadbiskup je sudjelovao na proslavi zlatne mise biskupa **Franje Komarice** i **mons. Ante Orlovca**.

16. srpnja 2022.

Nadbiskup je predvodio misu u Karmelu povodom blagdana Gospe Karmelske.

18. srpnja 2022.

U 09:00 nadbiskup je primio predstavnika iz Iraka **Ali Al-Baldawia**.

U 11:00 nadbiskup je primio **vlč. Marka Škrabu**, vicerektora Papinskog zavoda *Sv. Jeronima* u Rimu i **vlč. Vedrana Ćosića**, svećenika na postdiplomskom studiju u Rimu.

U 15:30 nadbiskup je primio **mons. Slađana Ćosića**, generalnog vikara VN.

U 17:00 nadbiskup je primio **s. Ana-Mariju Kesten**, provincijalku SMI.

19. srpnja 2022.

U 09:30 nadbiskup se susreo s odgovornima u Ministarstvu obrane BiH.

U 11:00 nadbiskup je primio **mons. Luku Tunjića**, nacionalnog ravnatelja Papinskih misijskih djela u BiH.

U 17:00 nadbiskup je na Stupu prisutvovao na seminaru za Rome.

20. srpnja 2022.

Nadbiskup je u Garevcu na blagdan Sv. Ilije predvodio svetu misu. Po povratku kući nadbiskup je posjetio **vlč. Iliju Orkića**.

22. srpnja 2022.

Nadbiskup je primio vojnog biskupa iz Austrije **mons. Wenera Freistettera**.

23. srpnja 2022.

Nadbiskup je prisutvovao susretu Puljića u Blagaju.

24. srpnja 2022.

U župi Gušće nadbiskup je predvodio svetu misu. Nakon toga uručen je građevinski materijal za porušenu Crkvu.

25. srpnja 2022.

U 11:00 nadbiskup se susreo s odgovornima u Ministarstvu obrane BiH.

U 15:00 nadbiskup i kardinal posjetili su Dječji dom *Egipat*.

26. srpnja 2022.

U 08:30 nadbiskup je primio **fra Darka Drlju**.

U 09:00 nadbiskup je primio **preč. Michelea Capassa**, rektora sjemeništa *Redemptoris Mater* u Vogošći.

U 11:00 nadbiskup je obišao gradilište na bogosloviji.

U 17:00 nadbiskup je primio **mons. Slađana Ćosića**, generalnog vikara VN-a.

27. srpnja 2022.

Nadbiskup se susreo s vojnicima katolicima.

28. srpnja 2022.

U 09:00 nadbiskup je primio **vlč. Zdenka Spajića**, rektora VBS-a.

U 10:00 nadbiskup je primio **vlč. Fabijana Stanušića**, ravnatelja Svećeničkog doma VN-a.

U 11:00 nadbiskup je primio **mons. Antu Meštrovića**, prepošta Kaptola i kanonika.

U 12:00 nadbiskup je pošao u Ministarstvo obrane BiH.

30. srpnja 2022.

Nadbiskup je posjetio župnika u Bugojnu te je nakon toga s kardinalom i tajnikom posjetio Crkvu u Veseloj Straži.

U 18:00 nadbiskup je koncelebrirao na sve-toj misu koju je predvodio **mons. Marko Semren** povodom Obiteljskog dana na Kupresu.

31. srpnja 2022.

Kardinal je predvodio svetu misu na Obiteljski, dan a nadbiskup je uputio homiliju.

2. kolovoza 2022.

U 09:00 nadbiskup je otišao u Ministarstvo obrane BiH.

U 11:00 nadbiskup je primio **preč. Vladimira Pranjića**, ekonomu VN-a.

3. kolovoza 2022.

U 10:00 nadbiskup je primio **mons. Slađana Ćosića**, generalnog tajnika VN-a.

U 11:00 nadbiskup se susreo s vojnicima katolicima.

4. kolovoza 2022.

Nadbiskup je u župi Ulice posvetio crkvu.

5. kolovoza 2022.

Nadbiskup je predvodio misu patrona u Goraždu.

6. kolovoza 2022.

Nadbiskup je u Borovici predvodio svetu misu povodom 100-te godišnjice župe.

10. kolovoza 2022.

Nadbiskup je podijelio sakrament Potvrde u Komušini.

Nadbiskup je predvodio misu u katedrali za pokojnog nadbiskupa **Marka Jozinovića**.

11. kolovoza 2022.

Nadbiskup se u Ministarstvu susreo s zamjenikom ministra **Mijom Krešićem** i generalima.

13. kolovoza 2022.

Nadbiskup je u župi Krepšić predvodio svetu misu povodom 50-te godišnjice župe.

14. kolovoza 2022.

Nadbiskup je predvodio misu uočnicu u Komušini.

15. kolovoza 2022.

Na Veliku Gospu nadbiskup je predvodio večernju svetu misu u župi Stup.

17. kolovoza 2022.

Nadbiskup je predvodio svetu misu za profesore osnovnih i srednjih škola u BiH.

18. – 25. kolovoza 2022.

Nadbiskup je bio na godišnjem odmoru.

26. kolovoza 2022.

U 09:00 nadbiskup je primio skupinu Talijana iz Caritasa koji su ga došli posjetiti.

U 10:30 nadbiskup je primio brigadira **Ivana Dragičevića**.

U 11:00 nadbiskup je primio **Nikolinu Tomšić**, djelatnicu Katehetskog ureda VN-a.

U 15:30 nadbiskup je primio vlč. **Šimu Maršića**, ravnatelja NCM-a *Ivan Pavao II.* i profesora na KBF-u.

U 18:00 nadbiskup je slavio misu u katedrali povodom postavljanja u službu novog kanonika **mons. Luke Tunjića**.

27. kolovoza 2022.

U 10:00 nadbiskup je sudjelovao na Katehetskom danu sa svim vjeroučiteljima u Vrhbosanskoj nadbiskupiji i Banjolučkoj biskupiji. Predavanja su održala trojica predavača među kojima i biskup **Franjo Komarica**. Nakon toga je uslijedilo pokorničko slavlje.

U 12:30 nadbiskup je slavio misu u crkvi Kraljica Krunice na Banjskom Brijegu povodom Katehetskog dana u koncelebraciji sa spomenutim biskupom.

U 16:00 nadbiskup je primio **mons. Slađana Čosića**, generalnog vikara VN-a.

29. kolovoza 2022.

U 09:00 nadbiskup je primio delegaciju iz Münchena koju su došli u posjet Bosni i Hercegovini kao dio Međureligijskog vijeća.

U 10:30 nadbiskup je dao intervju za Radio Televiziju Herceg Bosne za emisiju Dobro je činiti dobro.

U 11:00 nadbiskup je primio **don Dražena Kusturu**, glasnogovornika VN-a i župnika u Novom Sarajevu.

U 11:45 nadbiskup je imao razgovor s vlč. **Perom Brajkom**, bolničkim kapelanom.

(Domagoj Matijević i Dino Mustafi)

Dozvole

Dopis broj 316/2022 od 10. lipnja 2022. – Dozvola za blagoslov zvonika filijalne crkve u selu Pržići u župi Sv. Mihovila arkanđela u župi Vareš.

Dopis broj 328/2022 od 14. lipnja 2022. – Dozvola za blagoslov kapele u selu Zborišta u župi Presvetog Srca Isusova Novo Selo.

Dopis broj 351/2022 od 28. lipnja 2022. – Dozvola za uređenje parkinga u blizini crkve u župi Imena Marijina Oštra Luka-Bok.

Dopis broj 353/2022 od 28. lipnja 2022. – Dozvola za višefaznu obnovu župne kuće u župi Presvetog Srca Isusova Brčko.

Dopis broj 354/2022 od 28. lipnja 2022. – Dozvola za unutarnje uređenje župne crkve u župi Gospe Snježne Poljaci.

Dopis broj 401/2022 od 5. srpnja 2022. – Dozvola blagoslova crkvice u Veseloj Straži i određivanje Gospe od anđela za naslovnika.

Dopis broj 419/2022 od 8. srpnja 2022. – Dozvola za izvođenje radova u filijalnoj crkvi u Zvirnjači u župi Sv. Franje Asiškog Rumboci.

Dopis broj 477/2022 od 28. srpnja 2022. – Dozvola za blagoslov kapele Sv. Juraja na groblju i selu Rahiću u župi Sv. Antuna pustinjaka Gorice.

Dopis broj 517/2022 od 24. kolovoza 2022. – Dozvola za izmjenu vrata i prozora na župnoj crkvi Sv. Barbare Breza.

Dopis broj 518/2022 od 24. kolovoza 2022. – Dopusštenje preč. Marinku Mrkonjiću za nadzor gradnje i obnove zavjetnih kapelica na području župe Sv. Leopolda Mandića Dragunja.

Dopis broj 519/2022 od 24. kolovoza 2022. – Dozvola za uređenje prostora namijenjenog za kapelicu Sv. Josipa u istoimenom Katoličkom školskom centru u Sarajevu.

Dopis broj 521/2022 od 24. kolovoza 2022. – Dozvola za unutarnje uređenje župne crkve Sv. Ante Padovanskog Vukanovići i vanjsko uređenje crkvenog dvorišta.

Imenovanja i premještaji

Vlč. gosp. Boris Plavčić imenovan je župnim vikarom u župi Presvetog Trojstva Novi Travnik (dekret broj 334/2022. od 20. lipnja 2022.).

Vlč. gosp. Mijo Ljubos, OFM, mladomisnik, imenovan je župnim vikarom u župi Sv. Petra i Pavla Tuzla (dekret broj 306-1-2/2022/2022 od 29. lipnja 2022.).

Vlč. gosp. Marko Cvitković, OFM, mladomisnik, imenovan je župnim vikarom u župi Uznesenja BDM-a Kreševo (dekret broj 306-2-2/2022/2022 od 29. lipnja 2022.).

Vlč. gosp. Ivan Stanić, OFM, mladomisnik, imenovan je župnim vikarom u župi Uznesenja BDM-a Tolisa (dekret broj 306-3-2/2022/2022 od 29. lipnja 2022.).

Vlč. gosp. Zvonimir Batista, OFM, mladomisnik, imenovan je župnim vikarom u župi Uznesenja BDM-a Gornji Vakuf-Uskoplje (dekret broj 306-4-2/2022/2022 od 29. lipnja 2022.).

Vlč. gosp. Mislav Jozić, OFM, mladomisnik, imenovan je župnim vikarom u župi Rođenja BDM-a Dubrave (dekret broj 306-5-2/2022/2022 od 29. lipnja 2022.).

Vlč. gosp. Josip Papak, mladomisnik, imenovan je ekonomom u Vrhbosanskog bogoslovnog sjemeništu Sarajevo (dekret broj 313/2022 od 29. lipnja 2022.).

Vlč. gosp. Josip Marković, mladomisnik, imenovan je odgojiteljem u internatu pri Katoličkom školskom centru *Petar Barbarić* Travnik (dekret broj 314-2/2022 od 29. lipnja 2022.).

Vlč. gosp. Dino Mustafi, mladomisnik, imenovan je osobnim tajnikom i bilježnikom u uredu vrhbosanskog nadbiskupa mons. Tome Vukšića (dekret broj 337-2/2022 od 29. lipnja 2022.).

Vlč. gosp. Paulo H. Coelho, mladomisnik, imenovan je župnim vikarom u župi Majke Terezije Vogošća (dekret broj 338-2/2022 od 29. lipnja 2022.).

Vlč. gosp. Goran Barešić, OFM, razriješen je službe župnog vikara u župi Uznesenja BDM-a Rama-Šćit (dekret broj 363/2022 od 1. srpnja 2022.).

Vlč. gosp. Luka Šarčević, OFM, razriješen je službe župnog vikara u župi Uznesenja BDM-a Rama-Šćit (dekret broj 364/2022 od 1. srpnja 2022.).

Vlč. gosp. Nikola Pejčin, OFM, razriješen je službe župnog vikara u župi Uznesenja BDM-a Kreševo (dekret broj 365/2022 od 1. srpnja 2022.).

Vlč. gosp. Bojan Martinović, OFM, razriješen je službe župnog vikara u župi Sv. Juraja Vitez (dekret broj 366/2022 od 1. srpnja 2022.).

Vlč. gosp. Ivan Lovrić, OFM, razriješen je službe župnog vikara u župi Sv. Juraja Vitez (dekret broj 367/2022 od 1. srpnja 2022.).

Vlč. gosp. Stjepan Lukašević, OFM, razriješen je službe župnog vikara u župi Sv. Mihovila Arkandela Ovčarevo (dekret broj 368/2022 od 1. srpnja 2022.).

Vlč. gosp. Ivan Jelić, OFM, razriješen je službe župnog vikara u župi Sv. Franje Asiškog Rumboci (dekret broj 369/2022 od 1. srpnja 2022.).

Vlč. gosp. Jure Perić, OFM, razriješen je službe župnika u župi Sv. Franje Asiškog Rumboci (dekret broj 370/2022 od 1. srpnja 2022.).

Vlč. gosp. Julijan Madžar, OFM, imenovan je župnim vikarom u župi Uznesenja BDM-a Rama-Šćit (dekret broj 371/2022 od 1. srpnja 2022.).

Vlč. gosp. Nikica Vujica, OFM, imenovan je župnim vikarom u župi Sv. Ivana Krstitelja Podmilače (dekret broj 372/2022 od 1. srpnja 2022.).

Vlč. gosp. Zoran Livančić, OFM, razriješen je službe župnika u župi Uznesenja BDM-a Dolac i imenovan je župnim vikarom u župi Sv. Juraja Vitez (dekret broj 373/2022 od 1. srpnja 2022.).

Vlč. gosp. Marinko Didak, OFM, razriješen je službe župnika u župi Sv. Martina Bučići i imenovan je župnikom u župi Uznesenja BDM-a Dolac (dekret broj 374/2022 od 1. srpnja 2022.).

Vlč. gosp. Nikica Zlatunić, OFM, razriješen je službe župnog vikara u župi Sv. Franje Asiškog Guča Gora i imenovan je župnikom u župi Sv. Martina Bučići (dekret broj 375/2022 od 1. srpnja 2022.).

Vlč. gosp. Drago Pranješ, OFM, razriješen je službe župnika u župi Sv. Franje Asiškog Guča Gora i imenovan je župnim vikarom u župi Sv. Martina Bučići (dekret broj 376/2022 od 1. srpnja 2022.).

Vlč. gosp. Davor Petrović, OFM, imenovan je na službu župnika u župi Sv. Franje Asiškog Guča Gora (dekret broj 377/2022 od 1. srpnja 2022.).

Vlč. gosp. Zdenko Frljić, OFM, imenovan je na službu župnog vikara u župi Sv. Franje Asiškog Guča Gora (dekret broj 378/2022 od 1. srpnja 2022.).

Vlč. gosp. Mogomir Kikić, OFM, razriješen je službe župnog vikara u župi Uznesenja BDM-a Uskoplje i imenovan je župnikom u župi Duha Svetoga u Novoj Biloj (dekret broj 379/2022 od 1. srpnja 2022.).

Vlč. gosp. Jozo Marinčić, OFM, imenovan je župnim vikarom u župi Duha Svetoga u Novoj Biloj (dekret broj 380/2022 od 1. srpnja 2022.).

Vlč. gosp. Ivica Pavlović, OFM, razriješen je službe privremenog upravitelja župe Sv. Ante Padovanskog Bugojno i imenovan je župnim vikarom u župi Duha Svetoga Nova Bila (dekret broj 381/2022 od 1. srpnja 2022.).

Vlč. gosp. Ivan Pilić, OFM, razriješen je službe župnog vikara u župi Bezgrješnog začeca BDM-a Dubrave i imenovan je župnikom u župi Sv. Ante Padovanskog Bugojno (dekret broj 382/2022 od 1. srpnja 2022.).

Vlč. gosp. Ilija Jurić, OFM, razriješen je službe župnika u župi Rođenja BDM-a Brestovsko i imenovan je župnikom u župi Sv. Franje Asiškog Rumboci (dekret broj 383/2022 od 1. srpnja 2022.).

Vlč. gosp. Slavko Petrušić, OFM, razriješen je službe župnika u župi Duha Svetoga Nova Bila i imenovan je župnim vikarom u župi Sv. Mihovila Arkandžela Ovčarevo (dekret broj 384/2022 od 1. srpnja 2022.).

Vlč. gosp. Antonio Baketarić, OFM, razriješen je službe župnog vikara u župi Duha Svetoga Nova Bila (dekret broj 385/2022 od 1. srpnja 2022.).

Vlč. gosp. Mirko Majdandžić, OFM, razriješen je službe župnika u župi Duha Svetoga Fojnica i imenovan je župnikom u župi Rođenja BDM-a Brestovsko (dekret broj 386/2022 od 1. srpnja 2022.).

Vlč. gosp. Mario Katušić, OFM, razriješen je službe župnog vikara u župi Sv. Petra i Pavla Tuzla i imenovan je župnikom župe Duha Svetoga Fojnica (dekret broj 387/2022 od 1. srpnja 2022.).

Vlč. gosp. Zdravko Anđić, OFM, razriješen je službe župnika u župi Sv. Franje Asiškog Zovik i imenovan je župnim vikarom u župi Bezgrješnog začeca BDM-a Dubrave (dekret broj 388/2022 od 1. srpnja 2022.).

Vlč. gosp. Zoran Vuković, OFM, razriješen je službe župnika u župi Sv. Ilije Proroka Kiseljak i imenovan je župnikom u župi Sv. Franje Asiškog Zovik (dekret broj 389/2022 od 1. srpnja 2022.).

Vlč. gosp. Antun Perković, OFM, razriješen je službe župnika u župi Uznesenja BDM-a Osova i imenovan je župnikom u župi Sv. Ilije Proroka Kiseljak (dekret broj 390/2022 od 1. srpnja 2022.).

Vlč. gosp. Željko Brkić, OFM, razriješen je službe župnika u župi Sv. Ivana Krstitelja Kraljeva Sutjeska i imenovan je župnikom u župi Uznesenja BDM-a Osova (dekret broj 391/2022 od 1. srpnja 2022.).

Vlč. gosp. Bono Tomić, OFM, imenovan je na službu župnika u župi Sv. Ivana Krstitelja Kraljeva Sutjeska (dekret broj 392/2022 od 1. srpnja 2022.).

Vlč. gosp. Vjeko Tomić, OFM, razriješen je službe župnika u župi Sv. Ilije Proroka Novi Šeher i imenovan je župnim vikarom u župi Sv. Ivana Krstitelja Kraljeva Sutjeska (dekret broj 393/2022 od 1. srpnja 2022.).

Vlč. gosp. Josip Jukić, OFM, imenovan je na službu župnika u župi Sv. Ilije Proroka Novi Šeher (dekret broj 394/2022 od 1. srpnja 2022.).

Vlč. gosp. Pero Oršolić, OFM, razriješen je službe župnog vikara u župi Rođenja BDM-a Dubrave i imenovan je župnim vikarom u župi Rođenja BDM-a Ulice (dekret broj 402/2022 od 5. srpnja 2022.).

Vlč. gosp. Božidar Štrkalj, OFM, razriješen je službe župnog vikara u župi Sv. Ante Padovanskog Busovača i imenovan je župnim vikarom u župi Duha Svetoga Fojnica (dekret broj 403/2022 od 5. srpnja 2022.).

Vlč. gosp. Mario Dadić, OFM, razriješen je službe župnog vikara u župi Sv. Juraja Vitez i imenovan je župnim vikarom u župi Sv. Ante Padovanskog Busovača (dekret broj 404/2022 od 5. srpnja 2022.).

Vlč. gosp. Pero Vrebac, OFM, razriješen je službe župnog vikara u župi Duha Svetoga Nova Bila i imenovan je župnim vikarom u župi Sv. Franje Asiškog Guča Gora (dekret broj 405/2022 od 5. srpnja 2022.).

Vlč. gosp. Nikola Kozina, OFM, razriješen je službe župnog vikara u župi Sv. Franje Asiškog Guča Gora i imenovan je župnim vikarom u župi Duha Svetoga Nova Bila (dekret broj 406/2022 od 5. srpnja 2022.).

Vlč. gosp. Stjepan Antolović, OFM, razriješen je službe župnog vikara u župi Sv. Ilije Proroka Zenica i imenovan je župnim vikarom u župi Sv. Juraja Vitez (dekret broj 407/2022 od 5. srpnja 2022.).

Vlč. gosp. Stjepan Lovrić, OFM, razriješen je službe župnog vikara u župi Duha Svetoga Nova Bila i imenovan je župnim vikarom u župi Sv. Ilije Zenica (dekret broj 408/2022 od 5. srpnja 2022.).

Vlč. gosp. Mijo Rajić, OFM, razriješen je službe župnog vikara u župi Sv. Ivana Krstitelja Podmilačje i imenovan je župnim vikarom u župi Uznesenja BDM-a Kreševo (dekret broj 409/2022 od 5. srpnja 2022.).

Vlč. gosp. Mato Cvjetković, OFM, razriješen je službe župnog vikara u župi Sv. Martina Bučići i imenovan je župnim vikarom u župi Uznesenja BDM-a Kreševo (dekret broj 410/2022 od 5. srpnja 2022.).

Vlč. gosp. Mato Vincetić, OFM, razriješen je službe župnog vikara u župi Sv. Marka Potočani i imenovan je župnim vikarom u župi Sv. Marka Plehan (dekret broj 411/2022 od 5. srpnja 2022.).

Vlč. gosp. Mario Jurković, OFM, razriješen je službe župnog vikara u župi Sv. Ivana Krstitelja Kraljeva Sutjeska i imenovan je župnim vikarom u župi Sv. Marka Potočani (dekret broj 412/2022 od 5. srpnja 2022.).

Vlč. gosp. Darijo Džigumović, OFM, razriješen je službe župnog vikara u župi Duha Svetoga Fojnica i imenovan je župnim vikarom u župi Sv. Petra i Pavla Tuzla (dekret broj 413/2022 od 5. srpnja 2022.).

Vlč. gosp. Petar Matanović, OFM, razriješen je službe župnog vikara u župi Rođenja BDM-a Ulice i imenovan je župnim vikarom u župi Rođenja BDM-a Dubrave (dekret broj 414/2022 od 5. srpnja 2022.).

Vlč. gosp. Đuro Živković razriješen je službe župnika u župi Sv. Mihovila Arkandela Kopanice i stavljen je u svećeničku mirovinu (dekret broj 431/2022 od 13. srpnja 2022.).

Vlč. gosp. Vlado Jagustin razriješen je službe župnika u župi Marije pomoćnice kršćana Globarica i imenovan je župnikom u župi Sv. Mihovila Arkandela Kopanice (dekret broj 432/2022 od 13. srpnja 2022.).

Vlč. gosp. Ivan Ravlić razriješen je službe župnika u župi Sv. Josipa Teslić i imenovan je župnikom u župi Marije pomoćnice kršćana Globarica (dekret broj 433/2022 od 13. srpnja 2022.).

Vlč. gosp. Marko Stijepić razriješen je službe župnika u župi Sv. Franje Asiškog Srednja Slatina i stavljen je u svećeničku mirovinu (dekret broj 434/2022 od 13. srpnja 2022.).

Vlč. gosp. Anto Perić župnik u župi Rođenja BDM-a Modriča imenovan je upraviteljem župe Sv. Franje Asiškog Srednja Slatina (dekret broj 435/2022 od 13. srpnja 2022.).

Vlč. gosp. Domagoj Matijević razriješen je službe osobnog tajnika i bilježnika u uredu vrhbosanskog nadbiskupa i imenovan je župnim vikarom u katedralnoj župi Srca Isusova Sarajevo (dekret broj 436/2022 od 13. srpnja 2022.).

Vlč. gosp. Ante Ljulj razriješen je službe župnog vikara u župi Majke Terezije Vogošća i imenovan je župnim vikarom u župi Sv. Luke Novi Grad Sarajevo (dekret broj 437/2022 od 13. srpnja 2022.).

Vlč. gosp. dr. Šimi Maršiću produžen mandat ravnatelja NCM-a „Ivan Pavao II.“ dok se *drukčije ne odluči* (dekret broj 438/2022 od 13. srpnja 2022.).

Vlč. gosp. Pavo Šekerija imenovan je župnikom u župi Sv. Josipa Teslić (dekret broj 440/2022 od 15. srpnja 2022.).

Vlč. gosp. dr. Ilija Marković imenovan je duhovnim asistentom Udruge katoličkih skauta *Sv. Bernard* (dekret broj 449-01/2022 od 19. srpnja 2022.).

Vlč. gosp. Zlatko Ivkić imenovan je privremenim upraviteljem župa Sv. Roka u Prudu i Presvetog Srca Isusova u Bosanskom Šamcu (dekret broj 472/2022 od 27. srpnja 2022.).

Mons. Ante Meštrović razriješen je službe kanonika Vrhbosanskog kaptola i drugih službi te je stavljen u svećeničku mirovinu (dekret broj 473/2022 od 27. srpnja 2022.).

Mons. mr. Luka Tunjić imenovan je rezidencijalnim kanonikom Vrhbosanskog kaptola i arhiđakonom Plehanskog arhiđakonata (dekret broj 475/2022 od 27. srpnja 2022.).

Don Jozi Kajiću, SDB, podijeljena isповједna jurisdikcija na području Vrhbosanske nadbiskupije (dekret broj 478/2022 od 1. kolovoza 2022.).

Vlč. gosp. David Lenin Trujillo Regalado stavljen je na raspolaganje za evangelizaciju koju provodi Neokatekumenski put na razdoblje od tri godine (dekret broj 512/2022 od 20. kolovoza 2022.).

Vlč. gosp. mr. Ljubo Zadrić imenovan je pastoralnim suradnikom u NCM-u „Ivan Pavao II.“ I vanjskim suradnikom na Katoličkom bogoslovnom fakultetu (dekret broj 513/2022 od 22. kolovoza 2022.).

Preč. gosp. dr. Darko Tomašević imenovan je privremenim rektorom katedrale Srca Isusova u Sarajevu (dekret broj 514/2022 od 22. kolovoza 2022.).

Vlč. gosp. Albertu Zornadi oduzete su kleričke vlasti, službe, zadaće te mu je zabranjeno vršenje istih (dekret broj 516/2022 od 24. kolovoza 2022.).

P. Pero Jurić, OP, razriješen je službe župnika u župi Uzvišenja Sv. Križa u Klopču (dekret broj 534-1/2022 od 30. kolovoza 2022.).

P. Mirko Jagnjić, OP, imenovan je župnikom župe Uzvišenja Sv. Križa u Klopču (dekret broj 534-2/2022 od 30. kolovoza 2022.).

P. Mati Bošnjaku, OP, podijeljene ovlasti za vršenje svećeničke službe na području Vrhbosanske nadbiskupije (dekret broj 534-3/2022 od 30. kolovoza 2022.).

Propovijed nadbiskupa Vukšića na misi bdijenja u svetištu Sv. Ive u Podmilačju

Nadbiskup metropolit vrhbosanski i apostolski upravitelj vojnog ordinarijata u BiH mons. Tomo Vukšić, u večernjim satima 23. lipnja 2022. u svetištu Sv. Ive u Podmilačju prevodio je Misu bdijenja svetkovine Rođenja sv. Ivana Krstitelja. Tijekom mise uputio je prigodnu propovijed pod naslovom „Ljubav prema Bogu mjeri se količinom ljubavi prema čovjeku“, a prenosimo je u cijelosti:

„Blagoslovljen Bog i Otac Gospodina našega Isusa Krista koji nas po velikom milosrđu svojem u uskrsnućem Isusa Krista od mrtvih nanovo rodi za životnu nadu“ (1 Pt 1,3). Tim riječima apostol Petar je započeo svoju Prvu poslanicu, iz koje je malo prije naviješten jedan odlomak kao drugo čitanje, i njima poticao i hrabrio vjeru prvih kršćana koje je nazvao „putnicima raseljeničtva“ (1 Pt 1,1).

Čovjek je po svojoj naravi putnik

Putnik je po svojoj naravi čovjek koji je, u kretanju prema svom cilju, stalno u prolazu kroz mjesta koja nisu njegova i kroz vrijeme koje mu je na raspolaganju. Dok god putuje, još nije ostvario svoje nakane ali kreće se u vjeri da će stići do cilja. Pri tomu njegovo cijelo putovanje hrabri nada da će uspjeti nadvladati sve kušnje, izazove i opasnosti te sretno stići do željenog odredišta i ostvariti svrhu svih svojih napora. A vođen takvom nadom, putnik je i u najvećim naporima, iako često umoran, ipak radostan u dubini svoga duha jer zna da ide u pravom smjeru i da napreduje prema cilju.

Imenom „putnik“ apostol Petar posvema svjesno naziva sve Isusove učenike i pri tomu, očito je, misli na putovanje u duhovnom smislu. Jer kao duhovni putnici, kršćani su u prolazu kroz zemaljsku domovinu i znaju da „naša je domovina na nebesima, odakle iščekujemo da će nam doći Spasitelj, naš Gospodin Isus Krist“ (Fil 3,20). I kao što tijekom fizičkoga hodanja, putnik treba izvore čiste vode, hranu, mudre savjete drugih i sigurne putokaze, svratišta, odmorišta a ponekad i liječilišta, slično je i na duhovnom putovanju. Potrebno je takvim putnicima piti vodu

koju Isus daje s čistog izvora, hraniti se njegovom poputbinom, slušati savjete Riječi Božje, slijediti primjere svetaca kao sigurne znakove pored puta, u svratištima svetih mjesta tražiti zaštitu od raznih nepogoda, osvježiti dušu na sigurnim odmorištima i, kad zatreba, u duhovnom sanatoriju potražiti prikladno sredstvo i lijek protiv duhovnih virusa. I uvjeren da su nas u ovom mjestu, koje će za nekoga biti duhovno odmorište a za nekoga možda sanatorij njegove duše, večeras na svetu Misu okupili upravo spomenuti razlozi, sve vas srdačno pozdravljam kao prolaznike kroz ovaj svijet i putnike u vječnost.

Apostol Petar poručuje da kršćane, sve dok su na svom putovanju i na ispravnom putu, „snaga Božja po vjeri čuva za spasenje“ (1 Pt 1,5), da nadvladavaju kušnje upravo zato što su blagoslovljeni Božjom snagom i da je u tomu temelj i razlog njihove radosti. Zato i piše taj apostol: „Zbog toga se radujte, makar se sada možda trebalo malo i žalostiti zbog različitih kušnja: da prokušanost vaše vjere – dragocjenija od propadljivog zlata, koje se ipak u vatri kuša – stekne hvalu, slavu i čast o Objavljenju Isusa Krista“ (1 Pt 1,6-7).

Milost spasenja duša i život vječni namijenjena je Isusovim učenicima kao ispunjenje nade, kao postignuti cilj i ostvarena svrha njihova prolaska ovim svijetom. Pri tomu je uloga proroka vrlo važna jer „to su spasenje istraživali i pronicali proroci“ (1 Pt 1,10), kao što smo čuli u drugom čitanju, posluživali ga svima ostalima i navješćivali u Duhu, koji je po njima unaprijed svjedočio o patnjama Kristovim.

Pripremiti put Gospodinu koji dolazi

Proroci su, dakle, preteče Isusovi koji su tu službu obnašali po Božjem izabranju. Njih je Bog odabrao, pripremljao i postavio duhovnim pomaganjem, posvetio i vodio u njihovu djelovanje. Tako je, na primjer, bilo i s prorokom Jeremijom kojemu Gospodin, prema današnjem prvom čitanju, kaže: „Prije nego što te oblikovah u majčinoj utrobi, ja te znadoh; prije nego što iz krila majčina izađe, ja te posvetih,

za proroka svim narodima postavih te. (...) Idi k onima kojima te šaljem i reci sve što ću ti narediti“ (Jer 1,5.7).

U nizu proroka, navjestitelja i preteča Isusovih, Bog je unaprijed izabrao i navjestio također Ivana Krstitelja (usp. Lk 1,13-17) kao onoga koji će biti, kao što smo čuli iz navještaja odlomka Lukina evanđelja, pun Duha Svetoga već od majčine utrobe te ga za službu pripravlja posebnim odricanjem i pokorom (usp. Lk 1,15).

Svi su, dakle, proroci preteče Isusovi ali ih je Ivan sve nadmašio time što je on jedini imao čast pokazati samoga Spasitelja i biti svjedok njegova dolaska. Odnosno, kao što čitamo u Ivanovu evanđelju: „Bî čovjek poslan od Boga, ime mu Ivan. On dođe kao svjedok da posvjedoči za Svjetlo da svi vjeruju po njemu. Ne bijaše on Svjetlo, nego – da posvjedoči za Svjetlo“ (Iv 1,6-8).

Ivan je dakle istovremeno posljednji Spasiteljev preteča i prvi njegov navjestitelj. On ga je posljednji najavio i on ga je prvi očitovao. Tako se u Ivanu i njegovu djelovanju spaja uloga starozavjetnoga proroka i novoza-vjetnoga navjestitelja i svjedoka, a Isus Krist je točka koja spaja te dvije Ivanove uloge i u kojoj je uvir proroka i preteče te izvor i početak nasljedovanja Isusa Krista. Odsada Ivan Isusa sluša, prati i nasljeđuje. I ne samo da je Ivan posvema svjestan te radikalne promjene svoje uloge i poziva, već se iskreno raduje tome pa kaže: „Priatelj zaručnikov koji stoji uza nj i sluša ga, klikće od radosti na glas zaručnikov. Ta se moja radost upravo ispunila. On treba da raste, a ja da se umanjujem“ (Iv 3,29-30)

Svoju ulogu preteče Ivan je, u razgovoru sa svećenicima i levitima, sjajno sažeo i opisao doslovnim navođenjem riječi Staroga Zavjeta: „Ja sam glas koji viče u pustinji: Poravnite put Gospodnji!“ (Iz 40,3). Tim izrazom je, stoljećima prije Ivanova rođenja, u knjizi proroka Izaije opisan poziv proroka preteče, a Ivan ga je, doslovce i ponosno, primijenio samo na svoje poslanje i zadaću (Iv 1,23) smatrajući, ponizno i samozatajno, da uopće nije dostojan naziva prorok (Iv 1,21).

Samo jedan dan nakon ovoga razgovora završila je Ivanova uloga preteče i započelo novo razdoblje njegova života u obliku naslje-dovanja Isusa, svjedočenja za njega i pozivanja

drugih da Isusa prepoznaju i prihvate kao Spasitelja. Naime, nakon opisa spomenutoga razgovora, izvješćuje Ivanovo evanđelje: „Sutradan Ivan ugleda Isusa gdje dolazi k njemu pa reče: ‘Evo Jaganjca Božjega koji odnosi grijeh svijeta! To je onaj o kojem rekoh: Za mnom dolazi čovjek koji je preda mnom jer bijaše prije mene!’“ (Iv 1,29-30).

Ivan Krstitelj uzor za nasljedovanje Krista

Podsjećanjem na veliku i važnu ulogu Ivana Krstitelja u povijesti spasenja, današnjim blagdanom Crkva Ivana pred sve vjernika postavlja kao uzor za nasljedovanje Krista, što je osnovno poslanje i zadaća svakoga kršćanina na njegovu putu posvećenja i spasenja.

Nasljedovanje Isusa sastoji se u ispovijedanju vjere da je on Gospodin i Spasitelj, ali jednako tako u obvezatnom i neizostavnom nasljedovanju i svakodnevnoj primjeni Isusova nauka da su svi ljudi braća i sestre i da su svi ljudi jednakoga dostojanstva jer im je isti Bog stvoritelj. Kršćanska ljubav je odb-ljesak ljubavi Boga, koji ljubi svakoga čovjeka, i kao kršćani „mi ljubimo jer on nas prije uzljubi“ (Iv 4,19).

Kršćanski je nauk da se put do Boga, vlastitoga spasenja i vječne sreće, zove ljubav prema čovjeku. I to svakom čovjek kojega nam providnost Božja šalje na životne putove. Zato se u kršćanstvu snaga i ispravnost ljubavi prema Bogu mjeri količinom ljubavi prema čovjeku. Naime, nauk je Svetoga Pisma ovo: „Rekne li tko: ‘Ljubim Boga’, a mrzi brata svog, lažac je. Jer tko ne ljubi svoga brata kojega vidi, Boga kojega ne vidi ne može ljubiti. I ovu zapovijed imamo od njega: Tko ljubi Boga, da ljubi i brata svoga“ (1 Iv 4,20-21). To je istina o kršćanskoj ljubavi, a zlatno pravilo njezina morala glasi: „Sve, dakle, što želite da ljudi vama čine, činite i vi njima“ (Mt 7,12). I vrlo je važno, radi zaštite ljudskoga života i društvenoga mira i sloge, radi sprječavanja korupcije i svakog oblika diskriminacije i nepotizma, često ponavljati ovaj nauk, a posebice u naše dane. I neka se čuje također iz ovoga svetog mjesta u kojemu svoje zahvale prikazuju i Božji blagoslov za rješenje svojih poteškoća, uz kršćanske vjernike, mole također ljudi različitih uvjerenja i svjetonazora. Svi kao braća i

sestre, sinovi i kćeri Boga stvoritelja, koji se međusobno trebaju razumjeti i voljeti. To zato što, prije te naše međusobne ljubavi, Bog sve nas jednako ljubi kao svoja stvorenja.

Pokazujući na Isusa, Ivan Krstitelj je javno posvjedočio: „Evo Jaganjca Božjega koji odnosi grijeh svijeta!“. U tim riječima je srž kršćanske vjere, koju ispovijedamo, i osnovni sadržaj naviještanja na koje smo pozvani. Zato ove njegove riječi Crkva Kristova ponavlja neposredno prije pričesti svaki put kad je okupljena na Euharistijsko slavlje kao zajednica njegovih vjernika. Ponovit ćemo ih i mi pri kraju ovoga slavlja i navijestiti svemu svijetu puni vjere da je Isus naš nebeski liječnik,

čija je dijagnoza uvijek točna a lijek za ozdravljenje vazda učinkovit. I, naravno, jednako molimo Božji blagoslov također za sve druge ljude kako bismo svi svoje duše očistili od zlih nakana i planova a svoje živote, riječi i djela posvetili izgradnji razumijevanja među ljudima, jačanju pravde i sloge u društvu, uspostavi i očuvanju pravednoga mira.

Po zagovoru Ivana Krstitelja, neka nam svima Gospodin udijeli milost obraćenja i ustrajnosti i dobru i neka, kako veli poznata katolička molitva, sve ljude očuva od kuge, groma, grada, rata i zla svakoga. Po Kristu Gospodinu našem. Amen.

Propovijed nadbiskupa Vukšića prigodom svečanog dobivanja palija

Tijekom euharistijskog slavlja na blagdan sv. Ćirila i Metodija, 5. srpnja u istoimenoj crkvi u Sarajevu, nadbiskup metropolit vrhbosanski u miru kardinal Vinko Puljić, predstavnik pape Franje, na ramena mons. Tome Vukšića, nadbiskupa metropolita vrhbosanskog i apostolskog upravitelju Vojnog ordinarijata u BiH stavio je znak metropolitanske vlasti – palij. Tom prigodom prigodnu propovijed uputio je mons. Vukšić koju donosimo u cijelosti:

Dragi kardinale i ostala braćo biskupi!

Draga braćo svećenici, redovnici, redovnice i svi ostali Kristovi vjernici!

Sve vas srdačno pozdravljam i svima iskreno zahvaljujem za sudjelovanje u ovom Euharistijskom slavlju, danas na blagdan svetih Ćirila i Metodija, dvojice braće koji su poznati pod zajedničkim imenom apostola slavenskih naroda. Njima je posvećena ova lijepa crkva u kojoj se od početka, po njihovu zagovoru, moli na slavu Božju, za slogu i prijateljstvo među narodima, za dijalog kao način rješavanja pitanja, za duhovnu izgradnju i napredak svakoga čovjeka i svih stanovnika ovoga grada u kojemu se crkva nalazi. Pod njihovom duhovnom zaštitom, i nadahnjujući se njihovim primjerom, u ovoj crkvi su duhovnu snagu tražile brojne generacije vjernika, svećenika i kandidata za svećeništvo. A danas zajedno s vama zahvaljujem Gospodinu Bogu za sve blagoslove kojima je odgovorio na pobožne molitve ovdje izgovorene u prošlosti. Zahvaljujem i za ovu milosnu prigodu u kojoj, kao dio Crkve Kristove, koji je okupljen u Vrhbosansku metropoliju, ovim Euharistijskim slavljem, potvrđujemo i očitujemo zajedništvo svoje metropolijske Crkve. To zajedništvo je uvijek, pa i u ovom slavlju, prije svega *kristolosko*, jer je Isus Krist u središtu Crkve i Euharistije po kojoj se On svaki put iznova čini prisutnim pod prilika ma kruha i vina i po svojoj Riječi koja odzvanja svetim prostorom.

I.

Na zajedništvu s Kristom gradi se, iz njega izrasta i samo na njemu postoji, vidljivo zajedništvo Isusovih vjernika u općoj Crkvi. A to jednako vrijedi za zajedništvo biskupije ili metropolije, jer one su dijelovi i vidljiva očitovanja opće Crkve, velike vidljive Zajednice Isusovih vjernika, koju nazivamo jednom-svetom-katoličkom-apostolskom, na čelu koje je biskup Rima. On je ne samo povijesni nasljednik apostola Petra nego, jer je Petar prije svega karizma i služba, u svakom biskupu Rima svo je petrovstvo Petrovo, to jest sveukupnost Petrove karizme i službe. To je Petru Isus najprije obećao riječima: „Ti si Petar-Stijena i na toj stijeni sagradit ću Crkvu svoju i vrata paklena neće je nadvladati. Tebi ću dati ključeve kraljevstva nebeskoga, pa što god svežeš na zemlji, bit će svezano na nebesima; a što god odriješiš na zemlji, bit će odriješeno na nebesima“ (Mt 16,18-19). A to obećanje, kao što se čita na kraju Ivanova evanđelja, Isus je kasnije ispunio (usp. Iv 21,15-23) i zato Isus svakoga „Petra“, kojega vjerom prepoznajemo u liku rimskoga biskupa, blagoslivlja ponajprije da ne malakše njegova vjera kako bi svaki „Petar“ mogao učvršćivati svoju braću u istoj vjeri (usp. Lk 22,32).

U toj vjeri sam na svetkovinu svetih Petra i Pavla u bazilici svetoga Petra u Rimu, zajedno s ostalim metropolitima iz cijeloga svijeta, koji su na tu službu imenovani tijekom protekle godine, s papom Franjom slavio sam svetu Misu i pred njim izgovorio zakletvu „da ću uvijek biti vjeran i poslušan blaženom apostolu Petru, svetoj apostolskoj rimskoj Crkvi, i tebi Prvosvećeniče, te tvojim zakonitim nasljednicima“. Na kraju tog Euharistijskog slavlja papa Franjo je svakom metropolitu uručio palij koji, napravljen od ovčje vune i stavljen na ramena kao dio liturgijske odjeće, simbolički naznačuje ovcu koju dobar pastir nosi na svojim ramenima, onako kako je to činio Isus Krist. Po tomu je palij, s jedne strane, znak pastoralne službe onoga tko ga nosi. A s druge, kao što je bilo rečeno u današnjem

obredu, palij je znak jedinstva s apostolskom rimskom stolicom pa se zato njega stavlja na ramena s molitvenom željom: „Neka ti ovaj palij bude simbol jedinstva i znak zajedništva s Apostolskom Stolicom; neka bude veza ljubavi i poticaj hrabrosti, kako bi na dan dolaska i objavljenja velikoga Boga i prvoga pastira Isusa Krista, s povjerenim ti stadom mogao dobiti haljinu besmrtnosti i slave.“

II.

Nakon što je na Misi u Rimu naviješten odlomak iz Djela apostolskih, za kojega sam želio da također ovoj okupljenoj zajednici Isusovih vjernika danas bude pročitan, papa Franjo je održao homiliju o Isusovoj božanskoj volji i Petrovu svjedočanstvu, iz koje bih želio preuzeti neke misli i ponoviti ih u ovoj prigodi te tako učiniti da budu zajedničke nama svima.

„Djela apostolska – kazao je papa – pripovijedaju nam o noći u kojoj Petar biva oslobođen zatvorskih veriga. Anđeo Gospodnji mu je dotaknuo bok dok je spavao, ‘probudio ga i rekao: Ustaj brzo’“ (Dj 12,7). Probudio ga je i od njega zatražio da ustane. Ova scena podsjeća na Uskrs, jer ovdje nalazimo dvije riječi upotrijebljene u izvještaju o uskrsnuću: *probuditi se* i *ustati*. Znači da je anđeo probudio Petra od sna i potaknuo ga da ustane, to jest da uskrsne, da izađe van prema svjetlu, da se prepusti Gospodinovu vodstvu radi prelaska preko praga svih zatvorenih vrata (usp. Dj 12,10). To je znakovita slika za Crkvu. Također mi, kao Isusovi učenici i kao kršćanska zajednica, pozvani smo ustati brzo da bismo ušli u dinamiku uskrsnuća i da bismo se prepustili Gospodinovu vodstvu na putovima koje nam on naznačuje.

Još osjećamo tolike unutrašnje otpore koji nam ne dopuštaju staviti se u pokret (...). Ponekada, kao Crkva, nadvladani smo lijenošću i radije ostajemo sjediti u razmatranju maloga broja sigurnih stvari koje posjedujemo, umjesto da ustanemo radi bacanja pogleda prema novim obzorjima, prema otvorenom moru. Često smo okovani kao Petar u zatvoru navike, zastrašeni promjenama i navezani na verige svojih običaja. Ali na takav način se klizi duhovni mediokritet,

riskira se da se ‘preživljava’ također u pastoralnom životu, slabi se entuzijazam misije i, umjesto da se bude znak života i stvaralaštva, završava se u ostavljanju dojma mlakosti i nepokretnosti. (...)

Sinoda koju slavimo poziva nas da postanemo Crkva koja ustaje na noge, koja nije povučena u samu sebe, već sposobna uputiti pogled preko, izaći iz vlastitih zatvora da bi išla ususret svijetu, s hrabrošću otvarati vrata. (...)

Crkva bez veriga i bez zidova, u kojoj se svatko može osjećati prihvaćen i praćen, u kojoj se njeguje umijeće slušanja, dijaloga, sudioništva, pod jedinim autoritetom Duha Svetoga. Crkva slobodna i ponizna, koja ‘ustaje brzo’, koja ne zastajkuje, ne gomila zakašnjenja pred današnjim izazovima, koja ne dangubi u svetim ogradama, nego se prepušta biti nadahnuta strašću za naviještanjem Evanđelja i željom da stigne do svih i prihvati sve. Ne zaboravimo ovu riječ: *sve*. Sve! Pođite na raskršća putova i dovedite sve, slijepe, gluhe, hrome, bolesne, pravedne, grešne: sve, sve. Ova Gospodinova riječ mora odzvanjati, odzvanjati u pameti i srcu, svi, u Crkvi ima mjesta za sve. A toliko puta postajemo Crkva s otvorenim vratima da bismo otpuštali ljude, osuđivali ljude. (...)

Ovdje mi padaju na pamet dva pitanja. Prvo je: *što ja mogu učiniti za Crkvu?* Ne žaliti se na Crkvu, nego zauzimati se za Crkvu. Sudjelovati sa strašću i poniznošću: sa strašću jer ne smijemo ostati pasivni promatrači; s poniznošću jer zauzimati se u zajednici nikada ne smije značiti uzimati središte pozornice, da se osjeća boljim i sprječavati drugima da se približe. Crkva u sinodalnom procesu znači: svi sudjeluju, nitko umjesto drugih ili iznad drugih. Nema kršćana prve i druge klase. Svi, svi su pozvani. (...)

Drugo je pitanje: *što možemo učiniti zajedno, kao Crkva, da bismo svijet u kojemu živimo učinili humanijim, pravednijim, solidarnijim, otvorenijim Bogu i bratstvu među ljudima?* Ne smijemo se, to je sigurno, zatvoriti u svoje crkvene krugove i prikovati se za neke naše besplodne rasprave. (...) Pomozimo jedni drugima biti kvasac u tijestu svijeta. Zajedno možemo i moramo očitovati skrb za ljudski život, za zaštitu stvorenoga, za dostojanstvo rada, za probleme obite-

lji, za uvjete staraca i svih koji su napušteni, odbačeni i prezreni. Mislim, biti Crkva koja promiče kulturu skrbi, nježnosti, suosjećanja prema slabima i borbu protiv svakog oblika lošeg stanja, također onoga u našim gradovima i mjestima koja pohađamo, da bi u svačijem životu odsijevala radost Evanđelja. (...)“ – Tako je govorio papa Franjo.

III.

Na kraju svoga razmatranja, govoreći izravno o ulozi metropolita, Papa je kazao: „U zajedništvu s Petrom, oni su pozvani ‘ustati brzo’, ne spavati, da bi bili budni čuvari stada i, ustavši, da ‘biju dobar boj’, nikada sami, nego s cijelima svetim Božjim naro-

dom. I kao dobri pastiri trebaju stajati ispred naroda, usred naroda i iza naroda, ali uvijek sa svetim Božjim narodom, jer su oni dio svetoga Božjega naroda.“

To danas ponavljam kao iskrenu želju da se, uz Božju i vašu pomoć, ostvari u budućem služenju radi širenja Kraljevstva Božjega, sloge u Katoličkoj Crkvi i prijateljstva među svim ljudima. To je također, po zagovoru svete braće Ćirila i Metodija, i zajedno s vama, ponizna molitva Isusu Kristu, Pastiru svih duša, za blagoslov u služenju njemu i njegovu duhovnom stadu. A to je i bratska zamolba svima vama za suradnju u služenju, naviještanju i svjedočenju i za pomoć u svemu što je na slavu Božju i dobro svih ljudi. Po Kristu Gospodinu našem.

Propovijed nadbiskupa Vukšića tijekom sv. mise na V. obiteljskom danu

Na Peti Obiteljski dan u Bosni i Hercegovini i Drugi Svjetski dan djedova, baka i starijih osoba, u nedjelju, 31. srpnja u župnoj crkvi Svete Obitelji u Kupresu euharistijsko slavlje predvodio je vrhbosanski nadbiskup u miru kardinal Vinko Puljić, a prigodnu propovijed uputio je mons. Tomo Vukšić. Istu donosimo u cijelosti:

Srdačno pozdravljam sve obitelji okupljene i ujedinjene u molitvi u povodu Petog obiteljskog dana: sve djedove i bake, očeve i majke, sinove i kćeri. Pozdravljam i sve vas biskupe i svećenike, redovnike i redovnice, predvodnike i članove naših biskupija, župa i redovničkih zajednica koje su naše duhovne obitelji i zahvaljujem vam za vaše služenje i za duhovnu, savjetodavnu i materijalnu skrb za obitelji. Pozdravljam na poseban način članove Vijeća za obitelj naše Biskupske konferencije kojima u ime svih okupljenih zahvaljujem za pripremu ovoga duhovnog zajedništva i preporučamo se njihovoj dobroti također za ubuduće. Velika hvala također župniku, njegovu pomoćniku i svim njihovim suradnicima koji nas svake godine u ovoj prigodi rado i velikodušno prime. I vama, dragi pjevači, koji ove godine dolazite iz Tomislava grada, Stipanića, Seonice i Bukovice, svi srdačno zahvaljujemo što ćete učiniti da naša zajednička Misna molitva bude što je moguće svečanija.

Da muževi i žene jačaju u međusobnoj ljubavi

Kao zajednica Isusovih vjernika okupljeni smo danas u povodu Petog obiteljskog dana u ovoj lijepoj crkvi na Kupresu. Ona je posvećena Svetoj Obitelji pa nas i to nuka da već na početku ovoga razmatranja sve svoje obitelji, jednako one koje su okupljene na ovoj svetoj Misi kao i one koje nam se pridružuju svojim pobožnim molitvama u crkvama po našim župama, preporučimo u zagovor Bogorodice Djevice Marije i njezina zaručnika blaženoga Josipa. Po njihovu zagovoru molimo Božji blagoslov za sve obitelji iz kojih potječemo i u kojima živimo, kao i za svaku obitelj u svijetu. Molimo za njihovu sreću, uspjeh, blagostanje i duhovni rast svakoga njihova

člana. Molimo da muževi i žene jačaju u međusobnoj ljubavi i povjerenju te budu otvoreni za novi život. Njihov je, naime, jedinstveni privilegij i poslanje, čast i dostojanstvo u tomu što, po rađanju novih slika i prilika Božjih, nastavljaju Božje djelo stvaranja. Jer na prvoj stranici Svetoga pisma kaže se da „na svoju sliku stvori Bog čovjeka, na sliku Božju on ga stvori“ (Post 1,27), a muškarcu i ženi je Bog povjerio da rastu u međusobnoj ljubavi i da nastave Božje djelo stvaranja (Post 1,28). Stoga je u ljudskoj naravi i u skladu s Božjom voljom da svako dijete treba biti željeno i voljeno. A naspram tomu, poučna je misao da „malo je šta toliko tragično u ljudskom životu kao dijete koje nije željeno. Jer ono što je trebalo biti blagoslov postaje kletva za dijete i roditelja“ (M. L. King Jr.).

Najvažnije što otac može učiniti svojoj djeci jest da voli njihovu majku. A najvažnije što majka može učiniti svojoj djeci jest da voli njihova oca. I najvažnije što njih dvoje zajedno mogu učiniti svojoj djeci jest da njihova djeca vide i znaju da se oni vole i da se u takvu obiteljskom okruženju odgajaju i odrastaju. Jer, iako su materijalna dobra vrlo važna za ljudski život, Isus nam božanski poručuje: „Koliko god netko obilovao, život mu nije u onom što posjeduje“ (Lk 12,15).

Za sreću nije dovoljna samo kuća već je potreban dom. Naime, prastara je mudrost da kuću grade ruke, a dom gradi srce. Odnosno, u srcu je pravo bogatstvo, a u lisnici je samo novac.

Molimo posebice za obitelji koje su ugrožene nedostatkom sloge i povjerenja, manjkom sigurnih i dostatnih sredstava za život, koje traže svoj krov nad glavom ili sigurno radno mjesto. Molimo i za one koji imaju lijepe kuće a izgubili su dom, kao i za one koji imaju pune lisnice a u srcu nemaju bogatstva. Molimo da, po zagovoru Josipa i Marije i također uz našu konkretnu pomoć i solidarnost, svi nađu prava rješenja za svoja iskušenja. I molimo neka odgovorni na vlasti potrebe i prava obitelji uvijek drže na vrhu važnih pitanja za koja treba tražiti najbolja rješenja jer, davno je rečeno da i snaga nacije proizlazi iz zdrave obitelji i doma.

Djeco, slušajte svoje roditelje u Gospodinu

Na stranicama Svetoga pisma, osim uloge roditelja, vrlo često se spominje također potreba dobrih odnosa djece prema roditeljima pa je ovo prigoda za podsjetiti se na barem neke od tih misli. Tako je opće poznato da jedna od Božjih zapovijed glasi: „Poštuj oca svoga i majku svoju, kako ti je Gospodin, Bog tvoj, zapovjedio, da dugo živiš i dobro ti bude na zemlji koju ti Gospodin, Bog tvoj, daje“ (Pnz 5,16).

Riječ „poštivanje“ u biblijskom govoru „označava slavu, vrijednost, doslovno ‘težinu’, vrijednost neke stvarnosti. Nije riječ o izvanjskim formama već o istini. Poštivati Boga u Svetome pismu znači priznavati njegovu stvarnost, računati na njegovu prisutnost; to se također izražava obredima, ali nadasve podrazumijeva dati Bogu mjesto koje mu pripada u vlastitome životu. Poštivati oca i majku stoga znači prepoznati njihovu važnost također konkretnim djelima koja izražavaju odanost, privrženost i brigu.“ (Papa Franjo, *Kateheza na općoj audijenciji*, 19. rujna 2018.)

Nastavljajući i pojašnjavajući starozavjetnu misao, sveti Pavao poručuje: „Djeco, slušajte svoje roditelje u Gospodinu jer to je pravedno. Poštuj oca svoga i majku – to je prva zapovijed s obećanjem: da ti dobro bude i da dugo živiš na zemlji. A vi, očevi, ne srdite djece svoje, nego ih odgajajte stegom i urazumljivanjem Gospodnjim!“ (Ef 6,1-4).

Biblijski je, dakle, nauk da se oca i majku poštuje ne samo zbog duga prema onima koju su nas rodili nego i radi vlastite sreće. A tumačeći tu poruku sadašnji nasljednik apostola Petra prije nekoliko godina je kazao: „Ova višetisućljetna mudrost izriče ono što su ljudske znanosti bile u stanju razraditi tek unazad nešto više od jednoga stoljeća: to jest, da djetinjstvo ostavlja biljeg koji traje čitav život. Često se može lako vidjeti je li netko odrastao u zdravom i uravnoteženom okruženju. Jednako se tako može lako vidjeti dolazi li iz iskustava napuštenosti ili nasilja. Naše djetinjstvo je pomalo poput neizbrisive tinte, izražava se u ukusima, načinu života, čak i ako neki pokušavaju sakriti rane zadobivene u sredini iz koje potječu.“ (Papa Franjo, *Kateheza na općoj audijenciji*, 19. rujna 2018.)

Ustani pred sijedom glavom i poštuj lice starca

Isus je rođen u obitelji u kojoj je imao također djeda i baku: Joakima i Anu, čiji smo zajednički blagdan proslavili prije nekoliko dana. A vrlo blizu spomenutom blagdanu, u četvrtu nedjelju mjeseca srpnja, Katoličke crkva od 2021. godine obilježava svjetski dan djedova i baka i starijih osoba. Ove godine je to pod geslom: „Rod donose i u starosti“ (Ps 92,15). Da upravo tako: Rod donose i u starosti. Jer netko je djed samo zato što je otac nečijeg oca ili nečije majke, a netko je baka samo zato što je rodila nečiju majku ili nečijeg oca. I zahvaljujući samo njima postoje sinovi i kćeri, unuci i unuke. Oni su poput nekoga stabla zasađenog u prošlost na kojemu lista naša sadašnjost. Da njih nije bilo, mi ne bismo ni postojali ni donosili rod. I upravo zato svojim bakama i djedovima svi duguju veliku zahvalnost. Oni su, kad se tako promatra, „živi znakovi dobrohotnosti Boga koji daruje život u izobilju.“ (Papa Franjo, *Poruka za II. svjetski dan djedova, baka i starijih osoba*, 2022.)

U poruci za njihov ovogodišnji dan papa Franjo veli: „Blagoslovljena je kuća u kojoj živi starija osoba! Blagoslovljena je obitelj u kojoj se starije poštuje.“ Na tim mjestima Božji blagoslov je prisutan upravo po zahvalnosti mlađih i radosti starijih. A osim toga, i od velike je koristi to zajedništvo jer: „Sjedine mudrost donose čovjeku, a s vijekom dugim umnost mu dolazi“ (Job 12,12). Tako se starost pretvara u izvor dobra za bezbrižnu mladost. (Papa Franjo, *Kateheza o starosti*, 16. ožujka 2022.). Stoga: „Ustani pred sijedom glavom; poštuj lice starca“ (Lev 19,32).

I završit ćemo molitvom: *Sveta nazaretska obitelji, Isuse, Marijo i Josipe, učini i od naših obitelji mjesta zajedništva i ognjišta molitve, istinske škole evanđelja i male domaće Crkve.*

Sveta nazaretska obitelji, neka se nikada više u obiteljima ne događaju nasilja, zatoaranja i podjele: neka svaki onaj koji je ranjen ili sablažnjen ubrzo upozna utjehu i ozdravljenje.

Sveta nazaretska obitelji, daj da se ponovno u svima nama probudi svijest o svetom i nepovredivom značenju obitelji, njezinoj ljepoti u Božjoj namisli. Po Kristu Gospodinu našem. Amen.

Svećeničko ređenje u prvostolnici

U srijedu, 29. lipnja, na svetkovinu apostolskih prvaka Petra i Pavla, u katedrali Srca Isusova u Sarajevu vrhbosanski nadbiskup u miru Vinko kard. Puljić za svećenike je zaređio devetoricu đakona.

Budući da je istoga dana nadbiskup vrhbosanski mons. Tomo Vukšić bio u Rimu gdje je primio palij iz ruku pape Franje na svečanom misnom slavlju u sarajevskoj prvostolnici koncelebrirali su: provincijal Franjevačke provincije Bosne Srebrene fra Zdravko Dadić i generalni vikar Vrhbosanske nadbiskupije mons. Slađan Ćosić te više od 80 svećenika među kojima su bili i poglavari te profesori Vrhbosanskog bogoslovnog sjemeništa (VBS), Katoličkog bogoslovnog fakulteta (KBF) i Franjevačke teologije (FT).

Pozdrav iz Rima

Pozdravivši nazočne kard. Vinko je istaknuo kako je "danas godišnjica ređenja mnogim svećenicima". "Čestitam im svima. Ako su ustrajali, dan je zahvale, a ako su posrnuli prilika je da obnove svoju ljubav", rekao je nadbiskup Vinko te čestitao svima imendan. Potom je prenio pozdrave i iskrene čestitke koje je poslao mons. Tomo iz Rima. Kard. Vinko je, obraćajući se ređenima, posvijestio da su 32. generacija bogoslova koje zaređuje za svećenike. "Prije vas sam zaređio 269 svećenika, ne ubrajajući one koji su zaljubljeni u ovaj svijet napustili prezbiterat. Od toga je bilo 152 redovnika, najviše franjevaca te 117 dijecezanskih svećenika", kazao je kardinal te posebice pozdravio roditelje ređenika, a posebice one koji su došli čak iz Brazila.

Poslije čitanja i naviještena evanđelja rektor Vrhbosanskog bogoslovnog sjemeništa preč. Zdenko Spajić predstavio je kandidate za Vrhbosansku nadbiskupiju, kandidate iz Nadbiskupskog misijskog međunarodnog sjemeništa *Redemptoris Mater* vlč. Michele Capasso, a za Franjevačku provinciju Bosnu Srebrnu meštar bogoslova na FT-u fra Danijel Nikolić. Nakon njihova odziva i uz jamstvo poglavara, župnih zajednica iz kojih dolaze te mišljenja odgovornih o njihovoj prikladnosti

za primanje svetoga reda, nadbiskup ih je izabrao za red prezbitera.

Sačuvati vjernički osjećaj prema euharistiji

Usljedita je kardinalova propovijed u kojoj je najprije napomenuo kako "živimo u vremenu kada Katolička Crkva smeta u javnom, političkom i gospodarskom životu" te zato postoji "mnogo napada i progona". Obraćajući se ređenima naglasio im je kako će u takvom vremenu "biti izvrgnuti i podvalama i ucjenama, a pogotovo kada otkriju vaše slabosti onda će ih koristiti da blate Crkvu".

"Zato vas danas posebice želim ohrabriti. Nakon toliko godina praćenja svećenika prvo što vam želim reći je, a to se odnosi i na svu dragu braću svećenike, danas i vi poput Petra ispovijedate svoju vjeru u Isusa. Tu leži vaša snaga i vaš izvor ustrajnosti. Isus Krist je na više načina ostao među nama, najprije u euharistiji. On je tu živ. Ne govorim to zato da vas prepadnem nego upozorim. Sačuvajte vjernički osjećaj prema euharistiji! Sačuvajte osjećaj prema svetome pa ćete se i posvećivati", potaknuo je te napomenuo kako sama riječ svećenik dolazi od riječi sveto.

"Koliko god budete imali poteškoća u životu, ako budete istinski imali vjernički stav prema euharistiji i Isusu pristunom u njoj imat ćete izvor života. Onog trenutka kada otupi vaša vjera, oguglate prema svetome, vi ćete početi propadati. Nije problem što ćete vi propasti, nego najgore je što svećenik kao pastir vodi stado", napomenuo je nadbiskup u miru potičući ih da čuvaju svoj odnos prema Isusu.

"Taj isti Isus je prisutan u riječi Božjoj. Vi ćete čitati i naviještati, treba i blagovati te od te riječi živjeti. Zato vas hrabrim, ne dajte se zavešti od javnog mnijenja i učmalosti života. Nemojte prema Svetom pismu pristupati kao prema običnom tekstu! To je Riječ Božja. Živite od nje. Isti odnos imajte prema Kristu koji je Sin Božji", kazao je kard. Vinko te posebno podcrtao potrebu da se "prilikom svakog buđenja ujutro sjetiš kako si Kristov svećenik".

"On ima u nas povjerenja, On s nama računa, On nam je dao vlast da kruh i vino pretva-

ramo u tijelo i krv njegovo te nam je dao vlast za odrešivanje grijeha", naglasio je te kao zaređitelj izrazio nadu da bi htio imati utjehu "kako nije ovo izrekao u prazno, nego u vaša mladenačka srca".

Nadalje je progovorio o krizi autoriteta te kako svi znaju što Papa, biskup i svećenik trebaju raditi, ali se ne bave svojim poslom. Na tragu toga istaknuo je kako se autoritet dobiva ne dekretom nego poslanjem i vjerodostojnošću. "Vi ćete steći autoritet svojim vjerodostojnim življenjem, govorom i svjedočenjem", dodao je nadbiskup Vinko navodeći potom neke negativne primjere koje je vidio i čuo na terenu. Na tragu toga potaknuo je braću misnike da ne izgube svoj identitet. "Dragi ređenici želim da vas Duh Sveti, koji vas danas 'opećuje', svaki dan posvećuje kako biste bili hrabri suočiti se sa svim izazovima današnjice (...) Nema sreće ako čovjek nema smisla života. Krist je onaj koji osmišljava svojim uskrsnućem život i patnju svih nas. Zato svjedočite tog Uskrslog Krista. To je bila glavna zadaća apostola, to je i glavna zadaća nas danas", rekao je te posebice iskazao potrebu da se ne uklope u sekulariziran svijet. "Ne smijemo postati jednaki tom svijetu nego ga voditi", naglasio je te potom progovorio o kušnjama kojih će uvijek biti. Posvijestio je kako one hrabre i jačaju vjeru, posebice ljude koji slijede Isusa. Pred kraj homilije rekao je kako je potrebno moliti Gospodara Žetve da

pošalje nove radnike. "Isus treba radnike, ne broj. Treba srca koja ljube", kazao je i posvijestio da želi "u nama u nama probuditi tu svijest kako bismo Isusu mogli da ga ljubimo".

Novi svećenici

Usljedio je obred ređenja, a potom su novozaređeni svećenici prvi put koncelebrirali s nadbiskupom i subraćom svećenicima.

Za Vrhbosansku nadbiskupiju zaređeni su: vlč. Josip Marković, vlč. Josip Papak; Nadbiskupsko misijsko međunarodno sjemenište *Redemptoris Mater* vlč. Dino Mustafi i vlč. Paulo H. Coelho; a za Franjevačku provinciju Bosnu Srebrenu: fra Ivan Stanić, fra Marko Cvitković, fra Mijo Ljubos, fra Mislav Jozić i fra Zvonimir Batista.

Na kraju su mladomisnici podijelili svoj mladomisnički blagoslov nazočnima, a kardinal im je dao dozvole Ordinarijata za ispovijedanje koje važe godinu dana do jurisdikcijskih ispita i svjedočanstvo kao podsjetnik na ređenje te je uslijedilo zajedničko fotografiranje.

Na euharistiji je bilo nazočno mnoštvo bogoslova, redovnica, kao i rodbina te župnici i vjernici župa iz kojih dolaze ređenici. Svojom je pjesmom svečani događaj uljepšao združeni zbor bogoslova VBS-a i FT-a *Fra Nenad Dujić*.

Misu je izravno prenosio *Radio Marija* BiH.

(Ž.I./Nedjelja.ba)

Mons. Vukšić svečano primio palij

Na svetkovinu slavenskih apostola Sv. Ćirila i Metoda 5. srpnja u istoimenoj sjemenišnoj crkvi u Sarajevu tijekom svečanog misnog slavlja vrhbosanskom nadbiskupu metropolitu mons. Tomi Vukšiću njegov prethodnik Vinko kard. Puljić stavio je palij na ramena.

Na početku misnog slavlja rektor Vrhbosanskog bogoslovnog sjemeništa i profesor na Katoličkom bogoslovnom fakultetu preč. Zdenko Spajić pozdravio je okupljene, među kojima posebice kard. Puljića i mons. Vukšića, a potom i skopskog biskupa i strumičko-skopskog eparha mons. Kiru Stojanova, mostarsko-duvanjskog biskupa i upravitelja trebinjsko-mrkanskog **mons. Petra Palića**, pomoćnog biskupa banjolučkog mons. Marka Sremena i otpravnika poslova u Apostolskoj nuncijaturi u Sarajevu mons. Amaurya Medinu Blanca.

Uslijedio je obred stavljanja palija na ramena nadbiskupa Tome, prije kojega je kard. Puljić kratko govorio o značaju palija i kako je on znak metropolitanske vlasti i povezanosti sa Svetim Ocem. Potom je mons. Vukšić klečeći izrekao Ispovijest vjere, nakon čega mu je njegov prethodnik na ramena stavio palij.

Kristološko zajedništvo metropolijske Crkve

Svoju propovijed mons. Vukšić započeo je govorom o svetoj braći Ćirilu i Metodu kojima je i posvećena sjemenišna crkva, u kojoj su duhovnu snagu tražile brojne generacije vjernika, svećenika i kandidata za svećeništvo, zahvalivši za crkveno zajedništvo: "Zahvaljujem i za ovu milosnu prigodu u kojoj, kao dio Crkve Kristove, koji je okupljen u Vrhbosansku metropoliju, ovim euharistijskim slavljem, potvrđujemo i očitujemo zajedništvo svoje metropolijske Crkve. To zajedništvo je uvijek, pa i u ovom slavlju, prije svega kristološko, jer je Isus Krist u središtu Crkve i Euharistije po kojoj se On svaki put iznova čini prisutnim pod prilikama kruha i vina i po svojoj Riječi koja odzvanja svetim prostorom". Nadalje je govorio o zajedništvu s Kristom na kojem počiva i zajedništvo vjer-

nika u Crkvi, koje jednako vrijedi za zajedništvo biskupije ili metropolije "jer one su dije-
lovi i vidljiva očitovanja opće Crkve, velike vidljive Zajednice Isusovih vjernika, koju nazivamo jednom-svetom-katoličkom-apostolskom, na čelu koje je biskup Rima. On je ne samo povijesni nasljednik apostola Petra nego, jer je Petar prije svega karizma i služba, u svakom biskupu Rima svo je petrovstvo Petrovo, to jest sveukupnost Petrove karizme i službe", kazao je vrhbosanski nadbiskup.

Prepustiti se Gospodinovu vodstvu

Govorio je i o iskustvu primanja palija, odnosno o tome kako je na svetkovinu Sv. Petra i Pavla u bazilici Sv. Petra u Rimu, zajedno s metropolitama iz cijeloga svijeta, s papom Franjom slavio svetu misu i pred njim izgovorio zakletvu kako će "uvijek biti vjeran i poslušan blaženom apostolu Petru, svetoj apostolskoj rimskoj Crkvi, Prvosvećeniku, te tvojim zakonitim nasljednicima". Mons. Tomo se osvrnuo i na Papinu propovijed na tom misnom slavlju u kojoj je govorio o pozivu kršćana da *ustanu* brzo kako bi ušli u dinamiku uskrsnuća i kako bi se prepustili Gospodinovu vodstvu na putovima koje on naznačuje. Posebice su na to pozvani metropoliti, kako bi bili budni čuvari stada i uvijek sa svetim Božjim narodom. "To danas ponavljam kao iskrenu želju da se, uz Božju i vašu pomoć, ostvari u budućem služenju radi širenja Kraljevstva Božjega, sloge u Katoličkoj Crkvi i prijateljstva među svim ljudima. To je također, po zagovoru svete braće Ćirila i Metodija, i zajedno s vama, ponizna molitva Isusu Kristu, Pastiru svih duša, za blagoslov u služenju njemu i njegovu duhovnom stadu. A to je i bratska zamolba svima vama za suradnju u služenju, naviještanju i svjedočenju i za pomoć u svemu što je na slavu Božju i dobro svih ljudi", zaključio je svoju propovijed nadbiskup Tomo.

Vrijedi podsjetiti kako je Papa Franjo na svetkovinu svetih Petra i Pavla, 29. lipnja, na kraju euharistijskog slavlja u vatikanskoj bazilici vrhbosanskom nadbiskupu uručio palij

kao znak metropolitanske vlasti i povezanosti sa Svetim Ocem.

Također, ova sveta misa bila je i misa zahvale za sva dobra od Boga primljena u protekloj

akademskej 2021./2022. studenata i djelatnika Katoličkog bogoslovnog fakulteta u Sarajevu.

(J.M./Nedjelja.ba)

Svečano proslavljena svetkovina Rođenja Sv. Ivana Krstitelja u Podmilačju

U jednom od najstarijih i najvećih hodočasničkih te zavjetničkih mjesta u BiH – Podmilačju, u petak, 24. lipnja, svečano je proslavljen patron župe i svetišta Sv. Ivan Krstitelj.

Već u ranim jutarnjim satima hodočasnici su imali priliku za ispovijed, a mise su slavljene u 6:30, 7:00 i u 8:30.

Središnje misno slavlje s molitvama za bolesnike počelo je u 11:00, a predvodio ga je fra Zdravko Dadić, novoizabrani provincijal Franjevačke provincije Bosne Srebrene. U koncelecijaciji je, uz podmilačkog župnika i čuvara svetišta fra Filipa Karadžu, bilo još 20-ak svećenika dok su u asistenciji kod oltara bili franjevački đakoni i bogoslovi.

Okupljenima se najprije obratio župnik Karadža, pozdravivši nazočne, poglavito hodočasnike: „one radosne i tužne, i ljude kojima su tereti života postali preteški, one od kojih su svi odustali – sve preporučam milosnom zagovoru Sv. Ivana Krstitelja.“

Sličnosti s Isusom

Misnom slavlje nazočio je iznimno veliki broj vjernika, među kojima su bile i brojne redovnice, bogoslovi, predstavnici državnih i civilnih vlasti kao i predstavnici drugih vjera. Uvodeći u misno slavlje fra Zdravko je kazao kako je najljepši mogući pozdrav upravo ovaj „da Gospodin bude s nama – ljubav njegova i da nas prati Duh Sveti“. Prije svetopisamskih čitanja pristupilo se blagoslovu vode i škropljenju okupljenog naroda.

Nakon naviještenoga evanđeoskog odlomka, propovjednik je u prigodnoj homiliji najprije kazao kako se ovdje okupila zajednica vjernika koja želi svojom molitvom, svojom pjesmom, svojom sabranošću slaviti Boga. Potom je podsjetio na legendu *Cherokee* Indijanaca o tomu kako u svakom čovjeku postoje dva vuka... „I mi kršćani koji imamo sakramentalnu milost nismo bez napasti da u našem životu pobjedi ovaj drugi vuk koji u sebi nosi nemir. I zato danas, dok slavimo svetkovinu Rođenja Ivana Krstitelja – uz **Blaženu Djevicu Mariju**, Gospodina naše-

ga Isusa Krista – on je jedini kojemu slavimo zemaljski rođendan. Crkva slavi dane rođenja za Nebo onih koje smo proglasili blaženima i sveti-ma (...) O Ivanu govore sva četiri evanđelja. To je jako važno – očito je riječ o važnoj osobi toga vremena, koja je bila povezana s Isusom. Ivanov život dodiruje se s Isusovim životom; isto tako Ivanovo rođenje dovodi se u vezu s Isusovim rođenjem i Isusovim djelovanjem“, podsjetio je provincijal Dadić.

„Pola sata za Boga“

U nastavku se osvrnuo na Ivanovu poniznost u naviještanju Isusa: „Ja mu nisam dostojan odriješiti niti remenja na obući.“ „Zašto je to tako kod Ivana? – Zato što Ivan ima prostora za molitvu, a u toj molitvi mu govori Bog. Sve više danas možemo susresti ljudi koji nemaju vremena za molitvu. Neki kažu da imaju drugačiji način na koji izražavaju svoju povezanost s Bogom. Nema katolika, braćo i sestre, koji barem pola sata ne odvoji za molitvu u danu za susret s Bogom. Onda takav čovjek može i mora čuti što mu to Bog govori (...) Čovjek doista ne treba biti velik – velik treba biti ako će oprostiti drugome; ako će uvijek iznova davati mogućnost drugome; ako će blago primiti drugoga – pa ako treba i ukoriti ga; u konačnici ako će biti milosrdan“, poručio je, među ostalim, fra Zdravko.

Pri kraju svete mise, koju je skladnim pjevanjem animirao zbor pod ravnanjem fra Emanuela Josića, župnik Karača pročitao je župne obavijesti te uputio riječi zahvale.

Tomu se pridružio i provincijal Dadić istaknuvši kako su u Podmilačju već dva dana franjevački bogoslovi kojih, kako je rekao, nema puno, ali su silnu energiju utrošili da se ondje sve događa – oko oltara i na ovom prostoru – onako kako Bog zapovijeda. „Tu su i naši đakoni koji će za nekoliko dana reći svetu misu (...) Sve nas je manje (...) Ovo je trenutak u kojemu želim vama – dragi očevi i majke – staviti na srce da odgojite još neko dijete koje će moći svoj život ostvariti kao svećenik,

redovnik, pa i franjevac. Negdje je to važno za život naše zajednice, ovdje u Bosni i Hercegovini, za Crkvu, za naš hrvatski narod", poručio je među ostalim, provincijal fra Zdravko Dadić.

Na kraju spomenimo kako Svetište Sv. Ivana Krstitelja u Podmilačju danas slovi kao najveće nemarijansko svetište katolika u BiH. Mnogi vjernici mole za zagovor moćnom

zaštitniku Sv. Ivanu, i pri tome dolaze u Podmilačije i pješice i bosonogi. Određeni broj njih proputuje desetine kilometara – preko cesta i planina – kako bi došli u svetište, a drugačije nije bilo ni ove godine.

Misno slavlje uživo je prenosila *Radiotelevizija Herceg-Bosne* i *Radio Marija* BiH.

(J.P./Nedjelja.ba)

Župa Borovica proslavila patron i stoljeće postojanja

Župa Preobraženja Gospodinova u Borovici ponad Vareša, proslavila je 6. kolovoza svoj patron i 100 godina postojanja. Sveto misno slavlje tom prigodom predslavio je vrhbosanski nadbiskup Tomo Vukšić.

Uz nadbiskupa Tomu suslavilo je 30-ak svećenika, među kojima su bili: provincijal hrvatskih isusovaca p. Dalibor Renić, dekan Sutješkog dekanata preč. Pero Brkić i sutješki gvardijan fra Bono Tomić te nekolicina njih koji su rodом iz Borovice.

Sudjelovalo je i 40-ak redovnica različitih družbi te oko tisuću vjernika koji su došli s različitih krajeva svijeta kamo su nakon posljednjega rata razasuti. Većina ih je tijekom mise ostala napolju jer je crkva bila premalena sve primiti.

Vjerujući je puk na početku pozdravio borovički župnik vlč. Vlado Vrebac spomenuvši kako su ovu župu od njezina osnutka 1922. pa do 1950. opsluživali dijecezanski svećenici, da bi potom bila sve do 1989. povjerena ocima isusovcima, nakon čega njome opet upravljaju biskupijski svećenici.

U prigodnoj je propovijedi mons. Vukšić najprije uputio čestitke povodom stogodišnjice postojanja župe te izrekao zahvalu svima koji su se znali othrvati i „na pretrpljeno zlo nisu uzvraćali zlom već su ustrajali u dobroti i bili vjerni Božjim zakonima“, iako se ovdje često živjelo u vrlo teškim okolnostima, iskušenjima i stradanjima.

„Za žive molimo Božji blagoslov da se uvijek znaju oprijeti iskušenjima zloga i ostati na putu obraćenja i posvećenja, a za sve pokojne molimo Božje milosrđe i oprostjenje njihovih slabosti“, rekao je nadbiskup te se spomenuo i svećenika koji su u Borovici službovali i doprinijeli da su odavde potekla mnoga svećenička i redovnička zvanja.

Dvostruko značenje u kršćanskoj vjeri i nauku

Potom se usredotočio na smisao i važnost blagdana Preobraženja Gospodinova ukazavši, na temelju svetopisamskih čitanja, kako on otkriva duboku Isusovu stvarnost „koju je njegovo ljudsko naličje prikrivalo“.

„Tako događaj preobraženja ima duboko i dvostruko značenje u kršćanskoj vjeri i nauku. Radi o očitovanju Boga Oca koji je potvrdio da je Isus Božji sin. I radi se o očitovanju Krista jer je na njegovu licu zasvijetlila slava Božja pred kojom se, moglo bi se slikovito kazati, kao istanjio veo ljudskosti, koji ju je dotad prikrivao, te je kroz taj veo prosvijetlilo njegovo skriveno lice“, objasnio je mons. Vukšić te uputio na poruku koju ovaj blagdan daje današnjem naraštaju kršćanskih vjernika istaknuvši kako je Preobraženje Gospodinovo „blagdan iskustva Božje blizine i blagdan poziva na obraćenje, na poslušnost Kristu, na usklađivanje vlastitih želja s voljom Božjom te ima i misionarsko značenje“.

„Isusa slušajte jer je on Sin Božji! Te božanske riječi pronose se svijetom samo zahvaljujući svjedočenju i naviještanju Isusovih učenika i poput jeke, što se širi s visina, odzvanjaju u dolinama. Tako su došle i do ove gore i s nje odjekuju kroz mnoga stoljeća“, rekao je nadbiskup poručivši: „Poslušajmo ga i mi svi, odnosno usvojimo njegove riječi kao pravila svoga života, kako bismo se s ove gore, preobraženi i njemu slični, vratili u mjesta u kojima živimo i radimo. I neka ga poslušaju također svi ostali kako se nikada više i nikome ne bi dogodila zla koja čine oni što Božjim zapovijedima nisu poslušni i njegovu nauku nisu vjerni.“

Završno je mons. Vukšić podsjetio na činjenicu da Isus se nakon događaja preobraženja vraća s gore Tabora u tešku stvarnost koja mu se, po muc i smrti, doskora imala dogoditi u Jeruzalemu. „Slično smo i mi, njegovi učenici ovoga vremena, pred lice Božje vjerojatno donijeli svoje strepnje, nesigurnosti, dileme, padove, želje, zahvale, molbe, planove i nakane. Odnosno, kako bi rekao apostol Pavao, svatko je donio svoje ‘porođajne boli’ u kojima uzdiše svako stvorenje (Rim 8,22). I, nakon susreta s Kristom i prijateljskoga druženja s ljudima, sići ćemo s ove gore i svatko će se vratiti u stvarnost svoga života. A tamo: Njega slušajte! Kamo god budete išli i što god budete radili, Njega slušajte i budite njegovi svjedoci“, poručio je vrhbosanski nadbiskup.

Izbjeglištvo 1993.

Na završetku svete mise župnik Vlado izrekao je zahvalu svima koji su na bilo koji način kroz tri godine pripreve, doprinijeli organizaciji proslave stogodišnjice župe. Potom su kum i kuma crkve Stanko i Silvija Nikolić nadbiskupu Tomi uručili dar - umjetničku sliku crkve u Borovici, a p. Mirko Nikolić, u ime borovičkih duhovnih zvanja, a na osobit način otaca isusovaca, nadbiskupu je predao na dar kalež.

Vlč. Vrebac je potom prigodne darove uručio nekadašnjim župnicima u Borovici: vlč. Mati Majiću i vlč. Milanu Blahi.

Misno slavlje pjesmom je animirala s. Julijana Djaković uz pjevačku podršku sestara milosrdnica i redovnica različitih družbi.

Nakon završnoga blagoslova uslijedio je narodno veselje i ručak za sve pod šatorom.

Spomenimo da su ovaj radosni događaj izravno prenosili: Radio Bobovac i Radio Marija, a prilog je napravila RTV Herceg Bosne.

Inače, Borovica je smještena na 1300 mnnv, povrh kraljevskog grada Bobovca i na padinama Zorkovice, Javorja i Lipničkog brda, a utemeljena je 1922. odvajanjem pojedinih naselja od, oko 15 km udaljene Kraljeve Sutjeske.

Prije posljednjega rata (1991.) imala je 1 511 vjernika, još ih je dvije-tri tisuće bilo različitim stranama svijeta. Snage bošnjačke Armije BiH u listopadu 1993. do temelja su srušile župnu crkvu izgrađenu 1926., a župljane protjerali ili ubili. Danas u Borovici živi 50-ak katolika, kojima se u vrijeme godišnjih odmora pridruže mnogobrojni, diljem svijeta, razasuti Borovičani koji nisu zaboravili svoga rodnog kraja.

(KT/Nedjelja.ba)

Katehetski dan u ozračju 30 godina evangelizacije u školama

U prostorijama Katoličkog školskog centra *Sv. Josip* u Sarajevu u subotu, 27. kolovoza upriličen je zajednički Katehetski dan za vjeroučitelje koji imaju kanonsko poslanje na području Vrhbosanske nadbiskupije i Banjolučke biskupije.

Katehetski dan, redoviti godišnji seminar za katoličke vjeroučitelje/ice u osnovnim i srednjim školama s područja Vrhbosanske nadbiskupije, upriličen je 26. put po redu, a ove godine su im se pridružile kolege iz Banjolučke biskupije te je tako zajedničko okupljanje imalo oko 120 sudionika iz obje dijeceze.

Susret je započeo pjevanjem pjesme *Krist na žalu*, a potom je ravnatelj Katehetskog ureda BK-a BiH i predstojnik Katehetskog ureda VN-a vlč. Tomislav Mlakić pozdravio nazočne, među kojima vrhbosanskog nadbiskupa metropolitu mons. Tomu Vukšića te banjolučkog biskupa mons. Franju Komaricu i predstavio program.

Vraćanje svećenika u obrazovni sustav

Prvo izlaganje imao je predstojnik Katehetskog ureda Banjolučke biskupije vlč. Marko Vidović pod naslovom *30 godina katoličkog vjeronauka u Banjalučkoj biskupiji*. Najprije je ukratko pojasnio povijesne okolnosti uvođenja vjeronauka u škole u BiH te nadalje progovorio o statistikama koje se tiču današnjeg vremena. Posvijestio je kako se povratkom vjeronauka u škole pristupilo radu na udžbenicima, metodici, školovanju kadra, uređenje statusa na najvišim državnim razinama te je danas vjeronauk "kao i svaki drugi predmet".

Potom je progovorio o činjeničnom stanju u Banjolučkoj biskupiji. Napomenuo je da djeluje 38 vjeroučitelja, 14 svećenika te sedam časnih sestara i 17 laika, koji rade u 40 osnovnih i 23 srednje škole. "Od 40 osnovnih škola, 29 ih je u Republici Srpskoj, entitetu u kojem je i 13 srednjih škola", kazao je te istaknuo kako 1994 učenika pohađa osnovnoškolski vjeronauk, a 1097 srednji. Podcrtao je kako je u RS 139 đaka u osnovnim te 39 đaka u 13 srednjim

školama. Posvijestio je kako osam vjeroučitelja radi u čak 42 škole s ukupno 188 đaka. Katoličke školarce koji pohađaju vjeronauk, ne jedini u razredu nego jedini u čitavoj školi, nazvao je istinskim svjedocima.

Progovorivši o problemima vjeroučitelja koji moraju predavati u više škola kako bi imali normu te o nemogućnost usklađenja rasporeda te prve i druge smjene zapitao se "ako se djeca ne stide svjedočiti hoćemo li se mi stidjeti ako dignemo ruke od njih".

Na kraju je podsjetio kako se problem prije 30 godina riješio ulaskom svećenika u škole, koji su povlačeni kako su dolazili školovani laici, i podcrtao je kako ponovno predstoji vrijeme kada će se svećenici morati vraćati u školske katedre.

Aktivnosti Katehetskog ureda VN-a

Vlč. Mlakić je izlagao na istu temu, ali iz perspektive Vrhbosanske nadbiskupije. Naveo je podatke kako u VN-u postoji 117 vjeroučitelja, a nastava katoličkog vjeronauka se odvija u 77 osnovnih i 56 srednjih škola koje pohađa 8 682 osnovaca i 4 231 vjeroučenik u srednjim školama. Istaknuo je kako se broj učenika statistički prati od 2015. te da se on smanjuje. Najviše je vjeroučenika u Srednjobosanskoj županiji 6 226, a najmanje u Tuzlanskoj gdje ima 412 učenika koji pohađaju vjeronauk. Progovorivši o drugim županijama, koje su podijeljene među biskupijama, naglasio je da Kupres ima 280 učenika dok ramski kraj 891. Za Sarajevo je posvijestio kako su većina vjeroučenika zapravo oni koji idu u KŠC-ove i naglasio da je ukupni broj 614. Govoreći o Brčko Distriktu rekao je kako tamo ima mnogo škola, njih čak 14, a da vjeronauk sluša 410 učenika. Za Zeničko-dobojsku županiju je istaknuo kako ima 1 540 učenika na vjeronauku u osnovnoj te 757 u srednjoj školi.

Nadalje je progovorio o redovitim aktivnostima Katehetskog ureda VN-a koji se, između ostaloga, ogleda u organiziranju Katehetske škole, duhovnih obnova, Vjeronaučne olimpi-

jade, koju je kao i mnoga druga događanja zaustavila *korona*, ali je iznio nadu kako će od iduće godine ponovno biti organizirana. Posebno je istaknuo redovito komuniciranje s ministarstvima i školama te praćenje zakonske regulative u vezi s vjeronaukom. Posvijestio je kako ne postoji zavod koji bi pratio i ocjenjivao rad nastavnika i profesora vjeronauka te dodao problem nedostatka vjeroučitelja i smanjenja broja sestara koje rade u školama. Naglasio je da su svećenici manje spremni raditi u školama te podcrtao kako sve manji broj laika studira teologiju.

Svoje izlaganje završio je pozivom za povećanje suradnje između vjeroučitelja i župnika te povezanost župne kateheze i školskog vjeronauka te zaželio svima radostan početak nove školske i vjeronaučne godine.

Trideset godina u službi evangelizacije

Prigodno predavanje pod naslovom *30 godina u službi evangelizacije* potom je imao mons. Komarica. Pozdravivši nazočne i zahvalivši svim vjeroučiteljima na njihovu rad biskup Komarica je podsjetio na početak uvođenja vjeronauka u škole. Posvijestio je kako je Drugi vatikanski koncil u jednom od svojih dokumenata *Gravissimum educationis* – o kršćanskom odgoju, donio “neka osnovna načela o kršćanskom odgoju, naročito u školama, koja će posebno pokoncilska komisija šire obraditi, a biskupske konferencije primijeniti na prilike pojedinih krajeva”.

“Nakon svojevrsnog ‘ledenog doba’ koje je trajalo 45 godina na području mnogih zemalja istočne Europe, pa tako i u ovim našim krajevima, uslijed antivjerskog i anticrkvenog partijskog jednodomlja i režima početkom 90-ih godina 20. st. doživjeli smo početak demokratskih promjena (...) U tom kontekstu podsjećam da smo se mi, biskupi – članovi tadašnje BKJ – već u ljeto 1990. (10. srpnja) obratili cjelokupnoj domaćoj javnosti s *Priopćenjem* o crkvenom životu u novim okolnostima”, kazao je mons. Komarica i napomenuo kako su pažljivo raspravljali o pitanju vjeronaučnih udžbenika i kadrova koji bi podučavali vjeronauk u školi.

“U skladu s odlukom Biskupske konferencije, mi, biskupi Vrhbosanske metropolije, uputili smo 5. srpnja 1991. Ministarstvu za

obrazovanje, nauku, kulturu i fizičku kulturu BiH, zahtjev za uvođenje vjeronauka kao izbornog predmeta u osnovne i srednje škole”, dodao je te posvijestio kako su poslali upute i svećenicima Vrhbosanske metropolije za pojedine konkretne probleme u praksi izvođenja vjeronaučne i župske kateheze među kojima se posebice zabranjuje predavanje vjeronauka nekvalificiranim laicima.

“U 1992. s obzirom na žurnu potrebu obrazovanja kvalificiranog kadra za zvanje nastavnika i profesora vjeronauka mi smo u našoj Vrhbosanskoj metropoliji (Sarajevo, Mostar, Banja Luka) imali oko 300 studenata – vjernika laika, koji su bili upisani na jedan od katoličkih učilišta, pripremajući se za ovu odgovornu službu”, posvijestio je te potom progovorio o školskom vjeronauku u službi evangelizacije u kontekstu postsinodalnoj pobudnici *Catechesi tradendae* Sv. Ivana Pavla II., iz 1979. na temu kateheza u suvremenom svijetu. Istaknuo je kako su, s obzirom na praktične poteškoće naglašena obilježja školske vjeronaučne poduke: to mora biti sistematska obuka, ponuđena ne improvizirajući nego po određenom programu, tako da može postići jedan jasan cilj, koja se neće zaustaviti tek kod početnog naviještanja kršćanskih otajstava.

“Od samog početka vjeronaučne obuke u školama mi smo biskupi, ali i svi drugi, kojih se to tiče, kad je u pitanju vjeronaučna obuka u školi, znali dobro kako je važno paziti na kvalificiranu izobrazbu vjeroučitelja. Crkvenim zakonom predviđen i zato nužno potreban mandat (poslanje) kojega svakom vjeroučitelju daje ordinarij za područje svoje biskupije, ne može niti smije biti samo puka formalnost”, kazao je te se na kraju obratio vjeroučiteljima naglašavajući kako je svjedočenje osobne vjere trebalo postati i sadržaj njihova zvanja. Podcrtao je kako vjera traži, osim znanja, također i življenje. Na kraju se zahvalio svim vjeroučiteljima na njihovu poslanju te približavanju Krista mladima.

U kratkoj pauzi koja je slijedila nazočni su imali prigodu za odvojene susrete vjeroučitelja iz Vrhbosanske nadbiskupije te Banjolučke biskupije.

Vjeronauk mora voditi euharistiji

Potom je u crkvi Kraljice Sv. Krunice, koja se nalazi u sklopu KŠC-a uslijedio uvod u pokajnički čin te ispit savjesti, koji je predvodio mons. Komarica, a nazočni svećenici su bili na raspolaganju za ispovijed.

Euharistiju je predslavio mons. Vukšić u zajedništvu biskupa Komarice te koncelebraciju desetak svećenika među kojima je bio generalni vikar VN-a mons. Slađan Čosić i ravnatelj KŠC-ova i svećenici koji djeluju u školama.

U prigodnoj propovijedi mons. Vukšić je najprije progovorio o misnim čitanjima, to jest, odlomku iz Matejeva evanđelja, o raspodjeli talenata. Obrativši se izravno vjeroučiteljima posvijestio je važnost Kristove poruke u navješćivanju Božje riječi i svjedočenju te korištenju talenata. "Nekome je Gospod dao manje, a nekome više talenata, ali svakome prema njegovoj sposobnosti", podcrtao je nadbiskup Vukšić te posvijestio kako je svatko dobio onoliko koliko je sposoban izvršavati. Pojašnjavajući kako je svaka Isusova prisposoba govornička figura i trajna poruka o Božjem kraljevstvu naglasio je kako je prisposoba o

talentima trajna poduka svim kršćanima kroz cijelu povijest i budućnost. Nabrajajući potom talente koje čovjek može dobiti, kako u vidu osobne inteligencije, posla, jezika, spomenuo je kako su talenti i roditelji, braća, prijatelji, rodbina, profesori... Istaknuo je da talente treba stalno njegovati i umnažati i na tragu toga istaknuo kako kršćanstvo nije "djelovanje na principu pozitivne nule" te da talente treba uvijek nastojati uvećati nikako zakopati jer "po nama Bog želi nastaviti izgradnju svijeta. Propovijed je završio riječima da je kršćanstvo je akcija i stalna inicijativa.

Na kraju mise podijeljena su kanonska poslanja, a susret je završio zajedničkim fotografiranjem i zakuskom u prostorijama KŠC-a.

Iako su za vrijeme Katehetskog dana iznesene određene porazne statistike, na koje vjeroučitelji ne mogu utjecati, razvidno je kako oni, između ostaloga, žive svoju vjeru primjerom te su tako mnogi, nakon temeljitog ispita savjesti, pristupili sakramentu ispovijedi i duhovno ojačani krenuli u novu školsku godinu.

(Ž.I./Nedjelja.ba)

Proslava Velike Gospe u svetištu u Komušini

Župa i svetište Uznesenja Blažene Djevice Marije u Komušini svečanim misnim slavljem na brdu Kondžilo, u ponedjeljak, 15. kolovoza, proslavili su svetkovinu Velike Gospe.

Svetu misu predvodio je generalni vikar Vrhbosanske nadbiskupije **mons. Slađan Ćosić**, uz koncelebraciju nekoliko svećenika, među kojima župnik i usorski dekan **preč. Boris Salapić**.

Gospa nas iznova okuplja

Svoju propovijed mons. Ćosić je započeo govorom o proslavi Uznesenja Blažene Djevice Marije na brdu Kondžilu, čija je povijest duga tri stoljeća te kako Gospa iznova okuplja vjernike svake godine čime ovaj kraj ponovno oživi. "Svake godine, naime, tijekom ovih nekoliko dana, u ovom našem kraju koji je najvećim dijelom godine skoro pust i prazan, naši domovi ožive, u njima se čuje dnevni i večernji razgovor i pjesma, smijeh i plač djece, domaća i strana vreva koja se širi cijelom dolinom, po brdima i proplancima. Jednom riječju: događa se život! U tome ima i naše zasluge, koja je plod naše ljubavi prema rodnom kraju! Ali, u konačnici, svima nam je jasno da je to ponajviše Gospino djelo! Marija, vjerna Službenica Božja nastavlja nas k sebi zvati, oko sebe nas okupljati i Kristu nas voditi. Stoga uopće ne čudi da se naš dolazak u rodni zavičaj i dom očinski, a rekao bih i naš život i ljetni odmor ravnaju prema Velikoj Gospi", rekao je generalni vikar dodajući kako to vjernici čine bez obzira na životne boli i križeve. Kršćanski puk Mariji dolazi kako bi otklonila njihove nevolje i kod svoga sina za njih izmolila spasenje duše.

"Stoga osjećam potrebu naglasiti: Na temelju svog životnog iskustva, a osobito iz svoje životne vjere, na svetkovinu svoga uznesenja na nebo, Gospa nas poziva svoj pogled usmjeriti prema 'gore', prema nebu u kojemu prebiva Bog koji jedini daje smisao našem prolasku kroz ovu suznu dolinu (usp. Ps 84,6). On nas je ne samo stvorio iz ljubavi nego i za ljubav, te stoga živjeti ovdje na zemlji iz ljubavi znači uzdizati se s Bogom u visine nebeske Lju-

bavi", rekao je propovjednik upozorivši kako je vrlo opasno pogled oboriti prema zemlji i biti okrenut materijalnoj strani života jer time "ljepota zajedništva života s Bogom ostaje utopija koja nikoga ne privlači, a mi sami sebi uskraćujemo odgovor na pitanje o istinskom smislu života, kako ovog ovdje na zemlji, tako i onog gore u nebu!" Mons. Ćosić je, stoga, pozvao vjernike da svoj život žive "s nogama na zemlji", ali pogleda uprta u nebo jer od Boga dolazi svaki blagoslov i spasenje.

Uzeti Mariju za svoju Majku

Na tom putu kršćani mogu slijediti Gospu jer je njezin život proživljen u punini Božje milosti. Ona je u majčinsko krilo primila mrtvo tijelo svoga sina ali "u vjeri da će za koji dan osvanuti zora uskrsnuća kojoj će se zajedno s njom radovati naraštaji onih koji dopuste da Bog njima i po njima učini velika djela (usp. Lk 1,49), kao i naraštaji onih koji Mariju uzmu k sebi za svoju Majku (usp. Iv 19,26)", rekao je mons. Slađan ističući kako je hodočastiti za slikom Gospe Kondžilske znači prihvatiti njezin način života. "Bez toga, bojim se, nije moguće, u najmanju ruku teško je rasti u vjeri da naš život na zemlji nije jednosmjerna niti slijepa ulica, nego put koji nas iz ovog života vodi u vječnost u nebu, gore gdje Krist sjedi zdesna Bogu i gdje je Gospa uznesena kako bi, kao naša Majka, nastavila zagovarati nas u svim našim potrebama", kazao je propovjednik ističući kako bi naš život na zemlji bio lijep i više radostan kad bi Gospin hvalospjev barem ponekad odjekivao u našim srcima.

Dodao je kako je svjestan današnje stvarnosti, ljudskih izuma koji su čovjeka okrenuli materijalnom svijetu utihnuvši u njemu težnju za nadnaravnim i višim stvarima.

Stoga je zaključio: "Dobro znajući kako i kakav život živimo, za čim nam srce čezne i što nas sve odvlači od pravoga puta, Gospa, naša nebeska Majka, da još može strepiti i suze liti, sigurno bi zbog nas puno patila kao što svaka majka pati kad vidi da joj dijete krivim putem ide. Ali, gledajući nas ovdje okupljene, i osjećajući da smo na njezin poziv došli Božju

milost prositi i blagoslov moliti, Gospa će sigurno uz nas ostati, s nama kroz ovaj život hoditi, svojim nas majčinskim zagovorom štiti i pomoći nam da ovozemaljski život živimo čvrsto se držeći Evanđelja i svih Božjih zapovijedi, posebno zapovijedi ljubavi prema Bogu i bližnjima.”

Na kraju je mons. Slađan još jednom pozvao vjernike neka upru svoj pogled u nebo i neka se nikada ne udaljuju od Gospe.

(J.M./Nedjelja.ba)

